

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemam:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 550
na mesec 2—	na mesec 190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 650	četrt leta 650
na mesec 230	na mesec 230

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo: Knaflcove ulice št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Nadomestna volitev v dolenjski mestni skupini.

Iz Črnomlja, 24. avgusta.

Predpriprave za nadomestno volitev v deželni zbor kranjski so se od strani tukajšnjega vzornega okrajnega glavarstva izvršile v splošnem jako površno — da, naravnost zanič!

Na legitimacijah manjka volilni okraj »Ribnica«; na glasovnicah ni pritisnjen več nego na petdesetih uradni pečat glavarstva, zato je vsaka taka glasovnica neveljavna, bodisi za naprednega ali kaknega števneza klerikalnega kandidata.

Legitimacije se glase z jako čudnimi imeni, namesto Verščaj — se zapiše Vardjan, namesto Janez se zapiše Franc in več enakih drugih grobih napak. Ali je to zlobnost od strani okrajnega glavarstva, ali je zaničnost — tega nečemo presojati, mi jo rečemo je vsaj nemarnost pri kollecioniranju tako važnih dokumentov, ki gredo med mestno ljudstvo, katero od tega glavarstva nikdar ni imelo zaupanja — najmanj pa sedaj, ko se ob navadnih dopoldanskih in popoldanskih urah ne dobi nobenega uradnega uradnika pred polu 12. ura oziroma 5. ura v uradu. Ljudstvo je toliko let trpi to zaničnost — a ljudu bode prikipela od vrhunce ta potrpežljivost. Brez ozira na politično ali narodnostno prepričanje bo prihodnje vložili nebroj pismenih pritožb direktno na deželno vlado — da se to uradništvo nekoliko poduči kake dolžnosti ima napram ljudstvu, pa tudi napram svoji službi.

Zadružna zveza v Ljubljani osrečuje slovensko ljudstvo na Štajerskem.

Od Drave, 24. avgusta.

Pri Sv. Andražu v Leskovcu pri Ptuj je svoje dni ustanovil kaplan Roškar kmetijsko konsumno društvo. V načelstvu so sedeli sami pristni klerikaleci poleg duhovnikov; nekaj časa je bil med njimi tudi g. nadučitelj Stoklasa. Ta je nevarnost pravočasno spoznal in je izstopil. V načelstvo je pa prišel učitelj Vranker. Hotel je biti tudi deležen dobrot na katoliški podlagi, v družbi duhovnikov. Konsumno društvo v Leskov-

cu je že pred večimi leti propalo vsled nepoštenega in brezvestnega delovanja članov načelstva. Konsum je likvidiral, ostalo pa je okoli 15.000 K ali še več dolga na katoliški podlagi! Ustanovnika kaplana Roškara to ni zbolelo, ker je že pred odvandal v druge kraje duše past in konsume snovat. Župnik Kralj iz Leskovca je tudi skrbel bolj za svojo zabavo, kakor za konsum; tudi on je pustil neumne kmete in učitelja Vrankerja na katoliški podlagi na cedilu.

Sedaj »Zadružna zveza v Ljubljani« je del časa tožari in neksevir. Zastopa jo pa dr. Vladislav Pegan v Ljubljani. Se ve, na katoliški podlagi. Zveza tirja 7389 K! To je drugi slučaj Regerschegg v malem!

Kmetje preklinjajo — se ve na katoliški podlagi, da se kar kadi; ko bi kaplan Roškar, ustanovnik konsumne, izgubil za vsako kletvico le po en las s svoje glave, moral bi biti že davno docela gol — na katoliški podlagi! Župnik in kuharica pa se smeje. Največji siromak pri vsem pa je učitelj Vranker. On izgubi vse, celo del svoje plače! Nismo škodljivi, toda trdimo: to, kar je učitelj Vranker iskal v družbi modernih socijalcev in katolikov, to je našel!

Kmetom nismo toliko zamerili njih zabitosti, ker so mislili, da jih bode kaplanov, župnikov in mežnarjev konsum rešil vseh nadlog; pač pa smo zamerili postopanju nadučitelja Stoklasa in učitelja Vrankerja. Kdor se meša med otrobe, tistega požrejo.

Ta eksperiment naj se nikoli ne pozabi!

Z natega učiteljska.

V sobotnem »Slovenec« št. 190 citamo zopet dva članka posvečena »Zvezi jugoslovanskih učiteljskih društev« in proti profesorju pedagogike na tukajšnjem učiteljskem. Dobesedno se glasi tako-le:

Zborovanje »Slomškove zveze« ni »Zvezarjem« po godu, pa si izkušajo pomagati s tem, da sumničijo predavatelje, češ Bezjak, Bregar, Jare — lepa družba.

No, če bi bili imeli liberalni učitelji v Mariboru take predavatelje, bi si bili lahko vse prste oblizali, posebno za g. Bezjaka jim mora biti žal, ker so ga sicer kaj radi iskali za predavatelja na svojih ljubljanskih večerih, katera bi bila ostala prazna, ako bi se jih ne bil včasih g. Bezjak usmili. Končno pa kliče »Tovariši Slomškarjem: »Sicer pa že danes: Mnogo srčee, mnogo udeležbe in —

roko na srce!« Mi pa pravimo: Zvezarji, vi pa položite roko na svojo glavo, zadosti je vroča in malo je v njej. Dobro je, da se katerikrat zanjo primate, da se prepričate, če jo še imate.

Drugi članek je ta: Učiteljske jemlje v zaščito »Učiteljski Tovariši«.

Kako bi ne, saj se čisto po njegovih intencijah vodi. Dušeslovje se poučuje čisto v materialistiškem duhu in dotični profesor razlaga učencem misljenje kot funkcijo stvarnosti. Pedagogika je tako pristransko prirojena, da kandidati prav pošteno mislijo, da se vsa modrost pri francoskih enciklopedistih začneja in neha. Faktorji, ki imajo pri učiteljskem govoriti, nimajo nič proti temu, da kandidati posejajo agitatorno — liberalno sestanke Ganglovec. Deželnemu šolskemu svetu priporočamo ta zavod, da ga sem in tje nekoliko potiplje.

Tako »Slovenec«.

Sicer bo na ta članek, kar se tiče »Zveze« gotovo kdo drugi v »Tovariši« odgovoril. Ker tudi »Slovenec«, da imajo »Zvezarji« prazno glavo, je prizadel s tem tudi naraščaj, zato se drznem jaz — kot letošnji abiturient — temu resnično ljubnemu listu reči, da njegove trditve niso resnične.

Sicer ni lepo, če se kdo hvali, tega namena vsaj nimam — ali ker nas »Slovenec« tako izpostavlja, je pač naša dolžnost, da se branimo. Človek, ki ne brani svoje časti, je ni vreden.

Drznem se tudi vprašati »Slomškovo zvezo«, koliko somišljenikov ima izmed letošnjih naših abiturientov, ki so res njeni? Pričakujem odgovora. — Poznam svoje kolege, zato lahko pravim, da ima cele 3.

Mogoče ste dobili katere izmed naših somišljenikov, a upam, da so bili toliko značajni, da se niso ujeli. Če ste jih pa kaj dobili, potem pač kliče »Tovariši« lahko večini »Slomškarjev«: »Roko na srce!«

Denite jo, ter vprašajte svojo vest, če ni že preveč kosmata, da bi vam sploh mogla še delovati — vprašajte jo! Če ste bili značajni, ker ste uskočili iz enega tabora v drugega?

Oh, uboga »Slomškova zveza«, — kakšen želodec pač imaš, da moraš prebavljati tako značajne elemente? Saj zato te pa tudi večkrat »grize«, da kar glasno stokaš.

Okrog »Slovenca« imajo menda res precej takih ljudi, ki brez glave okrog hodijo, kajti sicer bi se gotovo ne domisljali, da morejo obstojati ljudje brez glav. Pa kaj še trdijo!

Najprej nam glavo natančno preiščejo in opišejo — mogoče se celo vedo — koliko stopinj ima? Nazadnje pa kar ne vedo več, če jo imamo ali ne. To so logiki!!

Jaz pa pravim, da imamo glavo in sicer na pravem mestu. Prašam celo javnost, ali je tisti človek brez glave, ki si upa samostojno nastopiti s svojega prepričanja, ali tisti, ki mora slepo ubogati in kakor stroj storiti le-to, kar mu narekujejo drugi? — Odgovor ni težak.

Mi lahko položimo roko na svojo glavo ter rečemo: »Naša je in ostane ter ne bo nikdar postala usuznjen stroj fanatičnega klerikalizma. Posušniti se ne pustimo, prosti hočemo biti, da bomo med narodom lahko delali po svoji vesti to, kar bomo videli, da je koristno, ne pa to, kar bi nam narekoval političen fanatizem.

Res je nastopila za Kranjsko klerikalna strahovlada, a nas ni ustrašila. Bili smo kot dijaki prepričani popolnoma sami sebi. Nihče se ni zmenil za nas. Klerikalcev mi tu ni treba omenjati, kajti tem je bil po zaslugi drugih fanatičen duh v veliki meri že prej vlit v srce, predno so prestopili prag učiteljskega.

V prvem letniku so nam klerikalci lahko z veseljem rekli, da še ni bilo tako klerikalnega letnika kot naš. Poslušajte jih, kaj pa pravijo sedaj! — Na vse načine delajo proti nam, ker vidijo, da so se iz teh klerikalnih fantov razvili sami, od sebe trdni neomajni značaji.

Ali se nas boje? Nekaj jim pač mora biti, sicer bi se menda ne zanimali toliko za nas.

Ker smo se sami razvili, smo tudi tako trdni, da nas ne, omajajo. To že ve neki voditelj tu v Ljubljani. Le vprašajte ga!

Ali vas ni sram, da hočete v mlademu človeku zatreči vsak čut do vsega, kar je lepega? Gotovo je, da človek, ki je zatajil svoje prepričanje, ne čuti več resnice, kajti ta čut mu zategnjen ali celo izgine pod pritiskom fanatizma. Ali je tak človek potem še sposoben za tako svet stan, kakor je ravno učiteljski?

Nismo se vtikavali v politiko, kakor klerikalni tovariši, ampak stali smo nad strankami, ker smo hoteli biti prosti vsakega vpliva iz te ali one strani. Ni nam šlo za politiko, ampak gledali smo v bodočnost, v delovalno polje, ki nas je čakalo v življenju.

Naša volja je bila torej prosta in tudi je, pa bo tudi ostala. Da pa ne moremo simpatizirati s stranko, ki hoče usmrtiti vsako prosto misljenje, je pač umevno.

Nasprotni naši tovariši so nas denuncirali, kolikor so le mogli. To je res, saj nam je v tretjem letniku katehet sam rekel: »Saj vas imam vse na prste preštete, ali kaj, ko vam nič ne morem, ker vas je preveč.« Lepo priznanje.

Kakor povsod, tako je bilo tudi med nami nekaj tovarišev, ki so se raje zanimali za kaj drugega nego za svoj bodoči stan. Bili so enkrat tam, drugič pa zopet naši.

No, če pa dobe klerikalci te v svoje pesti, potem mi pač ne preostaja drugega, ko da kličem »Slomškovi zvezi« ob prebavljanju uskokov: »Dober tek, ob tako mastnih značajih!«

Koliko je vreden človek, ki ravna svoje misljenje po vetru, boste pač videli pozneje!

Ker trdite, da imamo prazne glave, vam priporočam, da prašate svoje somišljenike.

Če imajo oni boljše glave, čemu so iskali pomoči pri naših?

Napoti vam je tudi naš g. prof. pedagogike. Peče vas, da se poučuje pedagogika preveč v materialistiškem duhu. — Tudi vam ne ugaja, da se tolnači misljenje kot funkcija stvarnosti.

Lepo vas prosim, ne smesite se pred celim svetom! Ne zaletujte se v g. profesorja, kajti on ni vstvaril zakonov, po katerih se vrše naravni pojavi, za to jih pa tudi ne more vam na ljubo ovreči. Pri vsej stvari je on nedolžen.

Mislil pa tudi, če se vsi klerikalci še tako penijo, vendar ne bojo spravili narave s tira, ki si ga je začrtala. Hudujte se nad njim, ki je vse, ustvaril.

Četudi poseja e. kr. deželni šolski svet ta zavod še tolikokrat, vendar menda ne bo zahteval, da bi se to, kar profesor lahko podpre s poizkusi oziroma z navedbo raziskovanj in rezultatov, tolmačilo s pomočjo dogem.

Ali boste zahtevali, da morajo dijaki verjeti, da je delovanje telesa mogoče tudi potem, če nima duša z njim nikake zveze? Jaz si pač mislim, da to zahtevate, kajti naš katehet trdi, da je to mogoče. Rekel je namreč, da nima pri blaznem človeku duša nikakega stika s telesom, ampak je popolnoma ločena od njega. Torej je blaznolost samo telo. Na ta način bi, telo ne moglo delovati, ker je brez duše mrtvo. Dalje pravi, da takrat, ko telo umre, izide iz njega zdrava duša. Ker ni imela s telesom zveze, gotovo tudi ni vedela, kaj telo počenja, ampak vidi šele potem, ko se je, od telesa ločila.

LISTEK.

Knjiga blaznosti in groze.

V živem spominu so nam še usodni dogodki, ki so nedavno pretresli orjaško telo Rusije: v sruču drzave obupna revolucija z vsemi grozodejstvi brezobzirne borbe za ustavno svobodo, znanja, na skrajni vztočni meji pa brezprimerna krvava vojska z žoltnim barbarom. Pridobitki, ki jih je zahtela umetnost moritve iz neverjetnega tehničnega napredka nove dobe, pred to vojsko se niso bili našli prilike, da se pokažejo in preizkusijo med dvema velikima armadama.

Ko pa je izbruhnil boj na Daljnem Vztoku, je ostrmel širni svet nad neprekosljivo točnostjo in dovršenostjo, s katero so vršili svojo nalogo krogletmeti, novi topovi, puške brzostrelke, ročne granate in zaseke iz bodičastih žic. Ogorčena zona je pretresla Evropo in ves civilizirani svet ob pogledu na to slepo, mehanično, do najmanjše podrobnosti organizovano klanje ljudi, ki se je predstavljalo opazovalec bolj kot delo dveh nasprotnih, ogromnih in z

brezsrčno dušo čiviljenih strojev, nego kot junaška, na osebni hrabrosti sloneča borba za blagor domovine in za narodovo posest.

In naposled: kako bi mogel biti boj za mandžursko zemljo svet in vsečen tistemu ruskemu narodu, ki pod bičem vlade in njenih kazakov sploh ni mogel odkritostno reči, da mu je Rusija, za katero hodi umirat v daljno Azijo, — to, kar bi mu morala biti: oboževana, vsake žrtve vredna domovina?

Zato se nam pač ni čuditi, da so baš najboljši duhovi, ljudje najglobljeja uma, občutili vojsko na Daljnem Vztoku kot davečo moro, brezumno blaznost in vnebovpiječo zločin.

Ni se nam čuditi, da je poleg tega neposrednega zgraženja ves plemenito misleči svet iznova obsojil vojsko sploh ter iznova protestiral proti barbarskemu početju, da se ubija med seboj trpin in trpin, kmet in kmet, delavec in delavec, revež in revež, ne zase, ne za rodno streho, ne za otroke, kri svoje lastne krvi, temveč za mogotce, ki sede med zlatom in razkošjem v blestečih palačah, za bankirje, za veleindustrijce, za ministre in intedante, ki rabijo zmešnjav, da uganjajo grešno politiko in polnijo svoj krivični žep.

Mnogo najodličnejših veljakov duha in civilizacije smo slišali takrat ugovarjati proti hudodelstvu vojne; toda sloveča pacifistinja Berta Suttnerjeva pravi, da ga ni dela proti vojni, ki bi z mogočno silo svojega vpliva prekašala Leonida Andrejeva »Rdeči smeh«.

Istotako lahko dovajamo mi, da ga ni dela v svetovni literaturi, ki bi ne gleda na protest oskrunjenega človekoljubja z večjo umetniško dovršenostjo, z neodoljivejšo sugestivnostjo, z globlino psihološkega proniknjenja dosegalo povest Leonida Andrejeva.

Ko je vzgrmela strašna vojska ter se ponudila živčnim umetnikom za predmet, ni bil nihče v vsej Rusiji poklicanejši, da se ga polasti, kakor Leonid Andrejev. Ne le domovina, vsa naobražena Evropa ga je poznala že nekaj let kot najodličnejšega zastopnika modernega leposlovja na ruskem Parnasu, ter ljubila njegovo oženo, pesimistično nadahnjeno umetnost, ki sega skozi raznoliko zunanost modernega življenja do primitivnih problemov človeške duše ter jih posreduje bralcu s tajinstveno pretresljivostjo.

Tudi Slovenci ga poznamo: iz zbirke ge. Govekarjeve »Ruska mo-

derna« in iz povesti »V megli«, ki jo je, pred leti priobčil »Slovenski Narod«.

Z »Rdečim smehom« (Narodna založba v Ljubljani) prejema slovensko prevodno slovstvo njegovo najboljšo, najmogočnejšo delo.

Vsebine tako finega umotvora ni mogoče izčrpati v kratkih besedah. »Rdeči smeh« so zapiski človeka, ki mu je brat odšel na vojsko, pa se je vrnil pohabljen in blazen, — zapiski lastnega opazovanja in pripovedi bratovih o dogodkih na bojišču. Brat umrje v blaznosti, sreča rodbine se ruši ob gromu daljne moritve, ob tuljenju revolt; blaznost širi temna krila nad vsim svetom in pograbi med svoje žrtve tudi pisca zapiskov.

To nam pove Leonid Andrejev v svoji neodoljivo krasni umetniški formi. Nobeno srce ne ostane mirno ob čitanju njegove knjige, ki je razumljiva vsem, primerna za vse, in bo dala vsakomur redek užitek in dragoceno spoznanje, kaj vse je prepovedal Jehova svojemu ljudstvu, ko je zapisal na Mojzesov bron: »Ne ubijaj!«

Naj ne bi bilo nobene hiše, nobene knjižnice brez tega lepega, silnega dela!

R. Z.

Zadnji rodovine Benalja.

Povest.

(Dalje.)

Rudeči Jakob je govoril tako srdito, da je sicer drzni in neustrašni Lenard postal nekako plah.

»Toda, pustiva to« je nadaljeval Rudeči Jakob. »Jaz ti ne zaupam in ker hočem varno hoditi, zahtevam dvoje jamstev, če naj izpolnim najin dogovor. Prvo jamstvo je, da pošlješ ali Eleonoro ali celo rodovino čez poletje nazaj na strmoško pristanovo, kjer sta prej bivali. Eleonora mora ostati pod nadzorstvom mojih ljudi, zakaj ti si v stanu in me izdaš v tistem trenutku, ko je tvoje maščevanje izvršeno.«

V Lenardu je vse vrelo, toda znal se je premagovati, znal je tudi s sovraštvom v sruču sladko govoriti.

»Ti si grd in nevaležen človek Jakob,« je rekel očitajoče. »Storil sem zato že mnogo in ti z dejanji dokazal svoje prijateljstvo in svojo zvestobo, kako mi moreš torej očitati, da nisem vreden tvojega zaupanja. Ti me žališ, Jakob, a jaz sem v resnici zvest prijatelj in ti hočem zopet pokazati, da ti valio vsemu zaupam. Ker Eleonora vendar ne more dlje časa biva-

»Ali je mogoče delovanje telesa brez duše?« vas vprašam. — Morda je pri vas tako? zato pa vaša duša ne ve, kaj počenja. Ko boste umrli, boste pa videli, kake neumnosti ste uganjali!

Iz obeh člankov je uvideti, da hočejo klerikaleci vse zaslužniti. Zahteva, da bi celo profesorji plesali po njihovih taktih. Prosti pač ne morejo videti ti ljudje, ker so pač sami največji sužnji političnega fanatizma.

Če že morajo biti vaši učitelji sužnji, pustite vsaj nas pri miru, da bomo delali po svoji vesti, da bomo vsaj mi živeli resnici, ker ste to vašim onemogočili, ker ste jim že v mladih sreih zatrli vsak čut do resnice in pravice.

Prosim vas še, dokažite nam, da smo posekali agitatorično liberalne sestanke! in kdaj se je to zgodilo?

Parlamentarni položaj.

Češko - nemški sporazum.

Praga, 24. avgusta. Češki narodni svet bo še pred začetkom vladne akcije glede na češko - nemški sporazum sklical zastopnike vseh čeških strank v češkem deželnem zboru na posvetovanje, na katerem se bo odločilo, ali naj Čelhi sploh pridejo na češko - nemško konferenco.

Iz krščansko - socialnih krogov.

Dunaj, 24. avgusta. Iz krščansko - socialnih krogov se javlja: Vprašanje po obnovitvi delavnosti parlamenta se vedno bolj spreminja v problem nadaljnjega obstoja parlamentarnega sistema v Avstriji. Mogoče ga je obraniti le na ta način, da se ustvari močna majoriteta v državni zbornici, ki bi energično podpirala kak uradniški kabinet ali pa bi po svojih članih sama prevzela vladno. Prva rešitev bi bila v stvarnem interesu uprave vsekakor bolj na mestu nego druga. Toda upi na tako razrešitev položaja so zelo majhni. Sestava vlade, ki bi izšla samo iz kake osebnosti koalicijske, pa je tudi izključena, ker bi taka koalicija ne dobila nikdar priznanja.

Domnevna revolucijonarna propaganda v Pragi.

Praga, 24. avg. »Češke slovo« je prineslo poročilo, da grof Arentahl trdi, da ima v roki dokumente, ki dokazujejo obstoj revolucionarne propagande v Pragi za časa srbske krize. Grof Arentahl sedaj baje s temi dokumenti agitira pri dvoru proti Čehom. Klerikalni list »Nový věk« sedaj poroča, da stvar ni popolnoma brez podlage. Grof Arentahl, da je tiste dokumente pokazal posl. Glabinskemu in ta je povedal o tem nekaterim češkim poslancem. V zadnji seji S. E. se je o zadevi govorilo in naprosili so ministra Závada, da izposluje pri cesarju privatno avdienco, da se stvar pojasni. Minister Závada je to obljubil.

Protigrški bojkot.

Pariz, 24. avgusta. Turški notranji minister Dalaat Bej je z ozirom na bojkot grških ladij dejal poročevalcu »Tempsas«, da je vse ukrenil, da bojkot preneha, in da bo v slučaju potrebe posegel tudi po najskrajnejših sredstvih.

Generalna stavka na Švedskem.

Stockholm, 24. avgusta. Položaj se doslej ni spremenil niti za las; sicer pa vlada povsod tisti red kakor v začetku stavke. Poročilo nemških listov, da so se industrijalci

obrnili na kralja s prošnjo po intervenciji, ni resnično.

Perzija.

Teheran, 24. avgusta. Nova vlada je poverila komisijo z revizijsko dohodkov in izdatkov v perzijski državni upravi iztek zadnjih dveh let. Preiskava komisije je končana in je uničujoča za prejšnjo vlado. Kolikor se je sploh moglo konstatirati je za leto 1907. primanjkljaja 700 milijonov frankov, za leto 1908 pa 870 milijonov frankov. Šest deset vseh državnih dohodkov je porabil šah za svoj dvor. Poročilo se bo predložilo novemu parlamentu.

Španija.

Madrid, 24. avgusta. Tu so poskusili zopet razdejeti neki samostan, v zadnjem trenutku pa je prihitelo vojaštvo in je ustrelilo. Obležalo je 5 mrtvih in 21 ranjenec. Aretacije in hišne preiskave se nadaljujejo. Vsakega, ki ima kak predmet iz kakega bivšega samostana za prejo brez odloga.

Maroko.

Paris, 24. avgusta. Pri Melili se je vršil manjši boj med Španci in Mavri. Špansko kolono z živcem so napadli Mavri z dvajsetih točk, vendar so se nazadnje morali umakniti. Zgube na obeh straneh so velike.

Vsem jugoslovanskim rodoljubom v razmišljanje.

II.

Ali je mogoče, da se z uspehom upremo tujemu navalu? Mogoče je to.

Naj se samo združijo naše hrvatske, srbske in slovenske posojilnice in hranilnice in prične s subskribicijo, pa bomo takoj videli, kaj premoremo. Pri tem se ne gre samo za rodoljubje, marveč tudi za koristi.

Ko je Spartak hotel rimske sužnje osvoboditi iz pesti rimskih velikašev, je uvidel, da njegovi sužnji niso sposobni za boj. Sužnji niso bili navajeni na borbo, bili so leni, melkužni in neumni v jedi in pijaci in kot taki niso pojmlili prave svobode. Opravi pa so imeli s strašnim sovražnikom, ki je bil navajen borbe, ki je bil bogat in ponosen in ki se je uživil v svojo moč in v svoj sijaj, pripravljen žrtvovati preje vse, tudi življenje, kakor da bi si dal iztrgati iz rok neomejeno svoje gospodarstvo.

To je dobro vedel Spartak, zato je sužnje peljal v planine, da se okrepe, da se navadijo svobode in da se prepričajo, kako krasna so rimska polja, kako bogata in sijajna so rimska mesta in kako ni muka in pomanjkanje nič proti temu, kar bodo dosegli, ako si izvojujejo svobodo.

Tako se moramo tudi mi preje izvežbati v nadlogah in mukah, v postrtovalnosti in v ljubezni do svojega naroda, predno pričnemo delovati na preporod svojega naroda in predno se zgrabimo v odločilni bitki s svojimi sovragi.

Tudi oni so silni, bogati in polni zaničevanja do našega naroda, a naš narod je srečen, da sme svojega tlačitelja imenovati gospoda in da ga ta tlačitelj pusti v miru.

Sreča kvišku, odprimo oči in odgojimo narod za borbo, za neizprosno borbo za našo krasno zemljo in naše sinje morje.

Vsak vojvoda se prepriča, predno začne boj, ako so vse bojne vrste izpolnjene, in razmišlja o tem, kje bi kazalo postaviti najmočnejše čete.

Tako moramo tudi mi najprvo stremiti za tem, da utrdimo naše meje proti tujemu navalu in da sgradimo nezavestljive trdnjave širom vse meje, da bomo v času gospodarskega dela varni, da nam sovražnik ne bo vdrl v hišo.

Pričnimo torej tam, kjer je potreba največja in kjer je narodna zavest že toliko probujena in razgreta, da bomo lahko svoje delo započeli z uspehom.

Pričnimo torej z »Družbo sv. Cirila in Metoda«, s to sijajno točko zavednosti in požrtvovalnosti našega naroda v tem splošnem našem kaosu. Koliko se za to družbo nabira in daruje! A vse to še ne zadostuje!

Delokrog te družbe bi se moral z ozirom na celokupni naš narod razdeliti v glavnem na tri skupine, kjer je pomoč najnujnejša, a nevarnost največja.

1. Istra, Trst in Gorica.
2. Koroška, Štajerska in zapadna Ogrska.

3. Južna Ogrska in Srem.
Vsaki teh skupin bi naj narod poklonil 1 milijon kron kot temeljno glavnilo za snovanje in vzdrževanje šol.

Iz te glavnice bi se snovale narodne posojilnice, ki bi naj narod iztrgale iz tujčevih krempljev, obresti pa bi se porabljale za šole. S tem bi se rešili večne borbe in bi lahko posvetili vse svoje sile narodnemu gospodarskemu preporodu. Pri tem bi naj narod spoznal svojo silo, veličino in jakost svojega plemena, a politična borba bi prešla na druga, boljša pota.

Politične stranke bi naj ostale, kakor so. Stranke ustvarja čas po narodni potrebi.

V čim večjem robstvu se nahaja narod, tembolj je potreba več strank. Samo veliki momenti morajo narod najti ujedinen in složen. Na voditeljih je ležanje vse. Ti določujejo taktiko in nosijo največjo odgovornost nasproti bogu in narodu.

Vprašanje je sedaj, ali je nam mogoče nabrati toliko vsoto vzpričo našega siromaštva in naše še slabe zavednosti?

Denimo, da imamo na Hrvatskem, v Slavoniji, Dalmaciji, Istri, v Bosni in Hercegovini ter na Slovenskem korporacije in privatnike, ki bi v 5 letih darovali po 400 K!

1. preko 1000 občin po 400 K = 400.000 K;

2. preko 1000 župnij po 400 K = 400.000 K;

3. okrog 50 srednjih šol po 400 kron = 20.000 K;

4. okoli 200 pevskih in sokolskih društev po 400 K = 80.000 K;

5. preko 500 uradnikov od VIII. razreda dalje po 400 K = 200.000 K;

6. preko 100 hranilnic in posojilnic po 400 K = 40.000 K;

7. 1000 privatnikov po 400 K = 400.000 K;

8. izmed približno 3000 akademikov bi se jih morda našla 1/5, ki bi v petih letih nabrali po 400 K = 240.000 K, skupaj 1.780.000 K, ali okroglo 1 milijon 800.000 K.

Ne smemo pozabiti, da je na stotisoče našega naroda v Ameriki in drugod po svetu in da jih je samo v »Narodni zajednici« združenih 30.000. Mirne duše torej lahko računamo, da bi se našlo preko 50.000 izselencev, ki bi darovali v petih letih po 40 K, kar bi dalo okrog 2 milijona kron. Takisto bi bilo tudi mnogo privatnikov, ki bi v 5 letih darovali več nego 400 K, kar bi eventualni pomanjkljaj v gornjem računu izravnavalo.

Nihče ne ve, kaj se v njem krije in kaj premore v potrebi, kadar se

odloči in prične delati iz vseh svojih moči.

Glavno je, da dobi narod zaupanje v ta veliki narodni pokret.

Iz te akcije bi se moralo izključiti vsako strankarstvo.

Veliko bi pripomogle k uspehu naše banke in hranilnice, ako bi se postavile na čelo te akcije ter pozvale vse hrvatske, slovenske in srbske denarne zavode, da bi pristopili v ta krog in sodelovali v tej akciji.

Izbral bi se naj odbor iz uglednih, premožnih in rodoljubnih oseb in sicer po 3 iz vsakega večjega kompleksa našega naroda na primer 1. iz Dalmacije; 2. iz Hrvatske in Slovenije; 3. iz Istre, Trsta in Gorice; iz Kranjske, Štajerske in Koroške; 5. iz južne Ogrske in 6. iz Bosne in Hercegovine.

Ta odbor, obstoječ iz 18 oseb, bi naj narod pozval k nabiranju prispevkov, naj bi snoval po potrebi podobore ter razvijal čim največjo agitacijo za sveto in narodno borbo za rešitev našega naroda v najbolj izpostavljenih krajih naše domovine.

Kdor ima ušesa, naj čuje, kdor ima oči, naj vidi!

Vežbajmo se za narodni odpor in pripravljajmo narod za gospodarski napredek, za njegovo rešitev in njegov obstanek!

Zaveden in gospodarsko močan narod ne more biti več suženj, on mora postati svoboden.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. avgusta.

+ Stavba obrtne šole. Zdaj torej vemo, kako in na kak način so jo signor Scagnetti in njegovi kompanjoni »dobro upeljali«, da bi dobili stavbo obrtne šole. Res premeteno! Podali so ponudbo, kateri se od daleč pozna, da nima solidne podlage. Vedeli so, da noben soliden podjetnik za tako ceno ne more prevzeti stavbe, a računali so, da bodo kot najcenejši ponudniki dobili stavbo in potem izgubo že »noter prinesli«. Ker je stavba obrtne šole velikansko delo, so se seveda vse stavbinske trdnje ljubljanske potrdule, da bi to delo dobile in vsaka je napravila kolikor je bilo le mogoče nizke cene. Znanе firme, ki imajo odlične strokovnjake, ki imajo svojih pripomočkov in so finančno dobro fundirane, so se poganjale za stavbo, a niso mogle ponuditi takih cen, kakor Scagnetti, ki še nikoli ni imel velike stavbe in se kot stavebnik velikim firmam še primerjati ne more. Scagnettijeva ponudba je klasičen dokaz, kako potrebno je uvesti tudi pri nas na Nemškem zakonito uveljavljeno načelo, da se pri konkurencah za javna dela najnižji ponudnik sploh ne sme vzeti v poštev. Pri vsakem delu je mogoče izračunati, za katero ceno se da izvršiti, kdor gre celo pod lastno ceno, ta ni soliden ponudnik, ta bo moral z nesolidarnim delom in slabim materialom pokriti izgubo, ki bi jo imel, če bi po ponudnih cenah izvršil delo. Vzemimo samo Zupančiča in Scagnettija. Zupančič ima lastno opekarno, lasten pesek, lasten kamnolom, itd., dočim nima Scagnetti ničesar tega in ga bo kamen, pesek, opeka itd. dosti več veljalo kot Zupančiča. A vzlic temu je napravil nižjo ponudbo. Da ta ponudba ni solidna, se vidi iz tega, da sta »Kranjska stavbinska družba« in Tönnies tudi podala ponudbi, a sta bili še ti firmi dražji od Zupančiča. Velike firme, ki imajo lastne opekarne in kamnolome, se torej niso upale napraviti take ponudbe kakor Scagnetti.

gnetti, ki nima ne opekarne, ne kamnoloma. To pač dovolj priča, da je bila njegova ponudba zvijačna in nesolidna, in ker to vsakdo uvideva, zato tudi vse mesto odobrava, da je bila Scagnettijeva ponudba kot neresna odbita in da je bilo delo odano domači firmi Zupančič. Kake vrste stavebnik je Scagnetti, to priča šola v št. Jernej. Ta šola je bila dozidana l. 1902. Kako je Scagnetti zidal, se spozna iz tega, da se je obok podiral in je bilo treba napraviti novega. Sploh bi lahko potegnili s prav značilnimi podatki o Scagnettijevi stavbinski delavnosti, pa mislimo, da zadostuje že to, kar smo povedali. Kompanjoni Scagnettijevi so seveda slabe volje, da se jim ni posrečil maneuver, ki so ga tako »dobro upeljali« in v »Slovincu« že zabavljajo, da se politična tendenca postavlja nad gospodarske razloge. Tega mestni občini pač ne morejo očitati. Pri Scagnettiju ni prišla prav nič v poštev njegova politična tendenca, upoštevalo se je samo, da je ponudil ceno, po katerih se največje firme ne morejo obrtne šole zidati, torej nesolidne cene samo, da bi s to zvijačo dobil delo in potem z novimi zvijačami pokrili škodo. Da politična tendenca pri oddaji dela ni igrala nobene vloge, se vidi iz tega, da sta poleg Zupančiča prišli v poštev tudi stavbinska družba in firma Tönnies, ki sta nemški, pa sta propadli, ker sta bili še dražji od Zupančiča. Stavbo je dobil Zupančič, ker je ponudil najnižjo ceno, ki jo more ponuditi soliden stavebnik. Na deželni odbor naj se pa »Slovincu« nikar ne sklicuje. Če hoče, mu dokažemo, da ima pri deželnem odboru Lončarič vedno prednost, tudi če je dražji od konkurentov, in sicer dražji od zmernih konkurentov, ne le od kakega zakotnega šušmarja.

+ Kako se skušajo vrhniški klerikalci oprati. Pod naslovom »Naši nasprotniki« piše znani kolovodja vrhniških klerikalcev, da se je zgodila dekanu Gantarju kot bivšemu predsedniku ondote moške podružnice Ciril - Metodove družbe velika krivica v dopisu »Slovenskega Naroda«, češ, da dekan ni kriv, da je bila podružnica zaspala. Gostobesedno pripoveduje dopisnik, da je dekan vsako leto pošiljal družbi lepe vsote — »kakešnih je bilo prav malo na Kranjskem« — in da so bila tudi redna občna zborovanja. Nadalje dolži družbo, da je zadnjo vsoto, ki jo je dekan poslal, popolnoma prezrla. »Vsed tega in pa še vsled znane taktosti in brezbrčnosti klerikalcev je gospod dekan na občnem zboru, ki se je vršil pred enim letom, odstopil kot predsednik.« — Kaj je na celi stvari resničnega? Dekan je načeloval podružnici najmanj od leta 1901. Poslane vsote, kakršnih je bilo prav malo na Kranjskem, so sledeče: Leta 1901: 116 K, a članov je podružnica izkazala 103, med njimi 60 letnikov a 2 K in 20 podpornikov najmanj po 20 H. Leta 1902 je bilo poslanih 121 K, članov kakor prejšnje leto. Leta 1903: 0 prispevkov, izkazanih članov 103. — Leta 1904: 82 K, članov 103. — Leta 1905: 0 prispevkov, članov kakor poprej. — Leta 1906: 0 prispevkov (v »Koledarju« izkazanih 82 K je bila pomoč v tiskarni, ker je ta znesek poslala ondota ženska podružnica). To leto se odbor, oziroma predsednik sploh ni več brigal za člane, ker je izkazal v »Koledarju« le pokrovitelje in ustanovnike, vsled tega ni imel kje vzeti članarine. Za leto 1907 in 1908 pa sploh ni bilo več sluha ne o odboru, ne o

(Dalje v prilogi).

ti sama na pristavi, pride vsa moja rodovina čez poletje tja, jaz pa ostane v mestu. Si-li zdaj zadovoljen?

Rudeči Jakob je samo prikal; verjel ni Lenardu ničesar.

»In kaj je drugi pogoj — saj si govoril o dvojnem jamstvu?« je zopet povzel Lenard. »Spraviva vse v red.«

»Za slučaj, da se poročim z Eleonorom kakor tudi za slučaj, da pri našem podjetju pridem ob življenje, hočem tvoji sestri zagotoviti njen delež na dedščini po baronu Evzebiju. Podpiši torej izjavo, da izplačaš svoji sestri dvajset tisoč tolarjev, in podeduješ premoženje barona Evzebija.«

Molče je segel Lenard po peresu in po papirju ter je zapisal izjavo, ki jo je zahteval Rudeči Jakob. Soba je bila slehalo razsvetljena in Rudeči Jakob ni zapazil malicioznega namena, ki je trepetal na ustnicah barona Lenarda. Ko je bila izjava spisana jo je Lenard počasi in razločno prečital in jo potem izročil rokovnjaškemu poglavarju.

»Izpolnil sem torej tudi tvoj drugi pogoj«, je dejal Lenard »in je zdaj vse v redu.«

»Vse je v redu in najdlje čez tri mesece bo tudi izvršeno, kar sva se dogovorila,« je dejal Rudeči Jakob in segel po svojem plašču. »Bodi pošten, Lenard, in dobro bo za naju obo.«

»Zanesi se name, kakor se zanašam jaz nate«, je odgovoril Lenard

in je segel Rudečemu Jakobu v roke. »Čez dober teden bo Eleonora na pristavi.«

Stisnila sta si roki — potem je Rudeči Jakob tiho in previdno zapustil hišo.

Lenard se je na pol opravljen vrgel na posteljo, a spati ni mogel. Šele zdaj je udarila na dan njegova jeza in užaljenost.

»Le čakaj, hudič rudeči«, se je togotil polglasno. »Ko boš visel na vešalah, tedaj se bom pa jaz veselil! Ne praviš zastonj, da se pretaka po mojih žilah italijanska in ciganska kri.«

Ko je Rudeči Jakob stopil na ulico, je videl da se že dani. Zavil se je tesneje v svoj dolgi plašč, pomaknil široki klobuk v čelo in korakal sredi ulice, držeč roko vedno ob držaju svojega bodala. V stari hiši na Rebri je imel somišljenika, malega krojača, pri katerem se je skrival, kadar se je mudil v Ljubljani in ki je bil njegov pomočnik pri različnih podjetjih. Krojač ni vedel, kdo je Rudeči Jakob in kaj da je, in Rudeči Jakob je menil, da je pri njem popolnoma varen, in da nihče ne ve za to njegovo skrivališče. Toda vedel je eden, Lenard baron Benaljo.

Krojač Matjok je še spal, ko je Rudeči Jakob potrkal na njegova vrata. Na rokovnjaško znamenje je odprl in spustil Rudečega Jakoba s sobo, ki jo je potem skrbno zaprl.

Krojačevo stanovanje je bilo napolnjeno z vsakovrstnim blagom, kajti Matjok je bil glavni razpečevalec rokovnjaškega plena. Preskrbljeno je pa bilo tudi za varnost. Pri oknu je bila pričvrščena lestev iz vrvi, iz sobe je vodila druga lestev v podstrešje, v tleh pa je vodila odprtina v klet.

Rudeči Jakob se je vrgel na krojačevo posteljo, med tem ko je Matjok postavil na mizo mrzle pečenke, kruha in prašno buteljko plemenitega vina.

»Matjok — dela box, je končno izpregovoril Rudeči Jakob. »Dela bo in zaslužka bo. Če nama bo sreča mila, ti ne bo več treba prodajati ukradenega blaga in krpati umazanih hlač.«

»Hm — kako si rekel?« se je oglašil Matjok. »Dela bo — zaslužka bo? Hm — če bi ga le bilo.«

»Malo krvi bo/teklo — pa kaj zato — da bo le zaslužek.«

»Hm — kako si rekel? malo krvi bo teklo? je ponavljal Matjok. »Hm — če jo že padarji vsak dan preliva, naj jo enkrat še krojač.«

»Ali poznaš mladega Kržinarja?«

»Hm — Kržinarja? Kajpak! Lep človek! Bogat človek! Ponosen človek! Škoda zanj! Ali ga bodeva?«

»Samo gledala bodeva, kako ga bodo drugi.«

»Hm — pa zaslužek, jaz bi rad kaj zaslužil!«

»Le nič se ne boj — zaslužka bo dosti.«

Rudeči Jakob je bil sedel k mizi in se je pokrepčal; Matjok je sedel na postelji, in gledal pred se na tla.

»Ali poznaš barona Benaljo? Starega barona Benaljo in njegovo ženo?«

»Hm — kako si rekel? Benaljo poznam. Tudi njegovo ženo poznam. Suha je kakor bi samo prežganko klepala.«

»Tu bodeva tudi imela nekaj opravka — pa ne bo nič hudega. Ti boš moral z njo iti.«

»Hm — kako si rekel? Veš, Jakob, to me pa nič ne veseli. Če bi z njo ušel, bi se je morda nikoli več ne odkrižal. Jaz pa suhih žensk ne maram. Ženska mora biti lepo okrogla.«

»Ne boj se, Matjok. Saj ti ne bo ostala. Samo odpeljal jo boš in še to ne daleč.«

Matjok ni bil radoveden. Storil je, kar je Rudeči Jakob zahteval in ni nikdar vprašal ne zakaj ne čemu. Vedel je, da je Rudeči Jakob mož beseda in to mu je zadostovalo.

»Kdaj pa začneva?« je vprašal po dolgem molku.

»Najbrž že v kratkem — pred vsem je treba mladega Kržinarja zvabiti na Lesno brdo. Ti boš na to pazil, kdaj odide. Ali boš znal?«

»Kaj bi ne! Kržinarjev kočijaž hodi v krmo »k modrasu« — tam bom lahko izvedel, kdaj bo odšel.«

»Dobro! Hodi odlej vsak večer

»k modrasu« in ko izveš za Kržinarjev odhod, pa to sporoči možu, ki bo prihajal vsako jutro k tebi vprašat. Za stroške ti dam za sedaj pet tolarjev.«

Kadar je Matjok denar zagledal, je bil vselej dobre volje. Naglo je pobasal tolarje in svečano obljubil Rudečemu Jakobu, da bo njegova naročila vestno izpolnil.

»Dalje glej, da boš natančno izvedel, kako živita baron Benaljo in njegova žena,« je dejal Rudeči Jakob. »Namreč kdaj ustajata, koliko imata poslov, kdaj hodi baron iz hiše in kdaj gospa, kje spita, kako se pride v njiju stanovanje — sploh vse kar je treba vedeti. Če bo kaj stroškov, ti jih povrnem.«

Matjoka je beseda o stroških tako razveselila, da je celo pozabil na svoj občajni »Hm — kako si rekla« nego radostno obljubil, da izve vse kar je treba.

»Potem je vse v redu« je končal Rudeči Jakob pogovor. »Kar bo pozneje storiti, ti že o pravem času povem. Zdej mi pripravi ležišče, da bom do mraka lahko mirno spal.«

Matjok je peljal Rudečega Jakoba pod streho, kjer je imel kamario, zastavljeno od vseh strani s stari pohištvo in kjer je pripravil ležišče za rokovnjaškega poglavarja. Rudeči Jakob se je zaklenil, položil na mizico bodalo in dva napaeta smokresa in potem mirno zaspal.

(Dalje prihodnjaj).

prispevkih. Ako torej čita dekan, da se poslani znesek ni izkazal, napada krivično zaslužnega bivšega prvomestnika monsig. Zupana, kateremu so klerikaleci že od nekdaj radi grenili življenje. Naj pove, komu je poslal zadnji prispevek, saj podružnica vendar mora imeti potrjena shranjena. Še čudnejša je trditev, da je podružnica imela redna občna zborovanja. (Glavna družba že od leta 1905 ni dobila izkaza o novem odboru. Kje ima dekan račune, odveze, odbore iz let 1906-07? Saj vendar pravi, da je odstopil na obnem zboru pred enim letom. Tudi o tem obnem zboru in dekanovem odstopu ni bila glavna družba obveščena. Družba je torej do letos mislila, da predseduje vrhniški podružnici še vedno dekan Gantar. Zato ga je šel pred meseci potovalni učitelj vljudo opozoriti, naj skliče občni zbor ter oživi podružnico. Dekan pa je družbinega odposlanca sprejel na stopnicah prav odlikano ter kričal, da noče o družbi ničesar slišati, ker ni poštenja in božjega blagoslova pri njej, »odkar ste pomateli farje (dekanove besede!) iz vodstva.« Sedaj šele je družba vedela, pri čem da je ter naprosila rodoljube, ki jim se ni zamrlo srce za narodne svetinje, da so oživilo in spojili obe podružnici. Taka je resnica.

Preklecati bo moral g. Terseglav svoj govor, ki ga je imel v Mirnu, ako je res tako govoril, kakor poroča predsnočni »Slovenec«. Ta bi bila lepa, da bi nam kdo vtrogalvil po naši lepi Gorški in preobračal verske nauke v nelepe politične namene. Prečital sem tisto »Slovenec« poročilo in razburilo me je, da skofov list piše tako protiversko. Ker sem sedaj na potovanju, nisem disponiran, da komentiram Terseglavov govor, storil pa to bodem, ko se vrnem domov. Na svidenje, g. Terseglav! — Gorški duhovnik.

O tempora, o mores! »Slovenec« je priobčil o shodu mladeničev občinske dekanije dne 22. avgusta obširno poročilo. Med drugim piše: »Kakor električni tok nas je prešinil govor potoškega g. kaplana Skulja o značajnosti. Judežev ne maramo, izdajalec, ki so danes tukaj, jutri tam, naj zapuste naše vrste, če jih je kaj med nami. Frenetično ploskanje je pričelo, kako se s temi besedami strinja ves shod. Par vrstic dalje: ... in stud. iur. g. Josip Ile je ves shod v toplih besedah pozdravil v imenu akademične mladine. Vprašam stud. iur. g. Josipa Ilea, če ga ni električni tok prešinil bolj zaradi spomina na njegovo bližnjo preteklost, kakor pa radi govora kaplana Skulja. Pač mu je moralo biti ob teh besedah čudno pri srcu! On je res prav mladenič »Ore!«, ki zna na svojem mestu vstrajati! Kljub temu, da ga je kaplan Skulj s svojim govorom indirektno silil, naj zapusti njihove vrste, se je povslep celo na govorniški oder in ne v imenu uskokov, ampak akademiške mladine pozdravil shod.

Hans Woschnagg je odločil deželnozbornski mandat. Tako poroča »Narodni Dnevnik« baje iz zanesljivega vira. Moža je sram, ker ne more dokazati pristnosti svojega nemštva. Celjski renegati zaljujejo po njem, vendar se tolažijo s tem, da bodo lahko dobili Woschnagga vrednega naslednika. Tako mislino tudi mi, saj na Spod. Stajerskem kar mrgoli kandidatov-renegatov.

»Veleizdajniški« proces v Zagrebu. Vso včerajšnjo razpravo je izpolnil govor zagovornika dr. Popovića, ki je utemeljeval svoje predloge, da se prečitajo razni članki iz srbskih listov, ki izhajajo na Hrvaškem. Dr. Popović svojih izjavajanj še ni končal ter bo govoril še pri današnji razpravi. — Vladni listi demantujejo vest, da bi se bila proti dr. Zarku Miladinoviću že vršila pred vojnim sodiščem glavna obravnava in da bi bil oproščen od zločina »veleizdajne«.

Solske vesti. Na državni gimnaziji v Novem mestu se ustanovila s prihodnjim šolskim letom dve paraleli, in sicer za prvi in drugi razred.

Slovanski zemljepis. K član-ku pod tem naslovom v »Slovenskem Narodu« smo prejeli ta-le dopis: Slovanski zemljepisci — kje so in kaj delajo? Tako vprašuje »Slovenski hribolazec« v »Slov. Narodu«. Kje so? V Soli ali pa na počitnicah. Kaj delajo? V Soli premljavajo tvarino, kakor so se je naučili v nemških gimnazijah in na nemških univerzah, na počitnicah pa pohajajo okrog brez zemljepisnega smotra. Trde besede, pa izpričane z nenapredkom slovenske zemljepisne književnosti in z najnovejšim dejstvom, da išče »Slovenska Matica« potom časopisov slovenske nomenklature. Gospoda, na ta način ne dobimo poštenega zemljepida! Za nomenklaturu je treba v roko vzeti popolni les ter na svoja ušesa poslušati in iztikati po starih listinah itd. itd. »Slovensko plan. društvo« je že veliko storilo glede krajnih imen v dolini in planini, in dadi se je vse vršilo z največjim trudi in z največjo natanč-

nostjo, vendar visi še to in ono. In kar se je dognalo, tega ni šteti prav nič zemljepiscem ex offo na rovaš. Temeljitega znanja in največje vestnosti je treba pri tem poslu, pa prav nič domišljanja in komandiranja »ex cathedra«, ki si ga laste nekateri v svoji absolutni mogočnosti. Zemljepisc ne sme delati, kakor tisti pisatelj, ki je »ustvaril« Velike Uplje iz Grosupelj, trdeč, da je ta stvar nekje našel in da se poleg Velikih Uplj nahajajo Male Uplje. Oboje je neresnica, izvirajoča iz navedene lastnosti. Zemljepisc mora biti tudi precej filologa in za vsak zemljepisni okraj mora poznati tudi krajevno glaslovlje. Za to pa je treba veliko vaje, ki si jo pridobi človek le s časoma in z vso resnobo. Vse to seveda zane-marijajo naši zemljepisci; izjem je manj nego malo. — Kar se tiče zemljepida Gorenjske z novo bohinjko in tržiško železnico, si usojamo ome-niti, da je dostavek »napravljen po večakih S. P. D.« prazna fraza. Ali je to večakstvo, ko mrgoli po njem polno napak in ko je osnovan tako breznačelnost? Ako »vešček« ne ve ni ti elementarnih reči, kako naj razbe-re kako nejasno krajno ime? Zato je pa našemu zemljepiscu podlaga nem-ska nomenklatura. Ker piše kranjski nemškutar Versec, piše on slovenski Vršec, ker ne ve, da govori ljudstvo takraj in onkraj Kranjske gore »na Vršcu« in ni drugace. — Prav je, da je članek »Slovenski hribolazec« ožigosal dvojezičnost na napisnih tablah S. P. D., čeprav je jako redka ta grda prikazen. V večem spomin naj tu zabeležimo, kakšno skandalozno dvojezičnost je hotel zagrešiti slo-venski zemljepisc ex offo (dvakrat ex offo) tistega leta, ko se je otvori-la Jurkova koča S. P. D. na Lisci na Stajerskem. V Ljubljano je namreč došel rokopiis za napis na tej koči, glaseč se: Lisci — Laisberg. Le z energično potezo je sfrčal Laisberg za mejo. Takih narodnih grehov smo zmožni pač samo Slovenci, in to v prvi vrsti naš zemljepisni cvet. — Slovenski zemljelazec.

Denarni zavodi in korporaci- je, ki dajejo podpore visokosolcem, naj blagovolijo odboru dijaškega podpornega društva »Radogojca« v Ljubljani naznaniti imenastvojih podpirancev za šolsko leto 1909/10 z dovoljenimi zneski. To je potrebno v svrhu pravičnejše in enakomerne razdelitve podpor, zlasti, ker se je pri »Radogojcu« oglašilo blizu 70 pro-silcev in po odbor moral dve tretjini prošenj zavrniti zaradi pomanjkanja sredstev. Lahko bi se zgodilo, da se zavrnjeno prošilec, ki nimajo od niko-der nič podpore pa se dovolijo takim, ki imajo že od drugod. Dasete-mu izogne, zato prosi odbor »Radogojca« obvestila o dovoljenih podpo-rah. Tudi prošilec sam naj v last-nem interesu takoj javijo, če dobijo od drugod kako podporo.

Izpraznjena srednješolska mesta. Od 8. do 21. vel. srpana so bile razpisane sledeče supleture za celo šolsko leto 1909/10: Mährisch Triebau (gimn. D. I. gr., 31. VIII.), Kaaden (gimn. L. Gr. d., 30. VIII.), Gmunden (gimn., D. Fr., 5. IX.), Gradec (Hl. gimn., L. Gr., 5. IX.), Praga (Hl. nem. dr., D. Fr., 30. VIII.), Dunaj VI. (gimn., L. Gr., 12. IX.), Dunaj gimn., asistentso me-to za risanje, 12. IX.) — Prošnje za supleture naj se pošljejo direktno na ravnateljstvo dotičnega zavoda.

Kratice in znaki kakor navadno. — **Društvo slov. trg. potnikov»** naznanja svojim članom, da se je sklenilo prirejati, počenši s prvo so-boto v septembru, vsako soboto zve-čer kegljasko večere. Izvanredno le-po in dobro, ter električno razsvet-ljeno kegljišče v hotelu Ilirija (Ko-lodvorska ulica 22) je na razpolago. Pristop je dovoljen vsem članom ter po njih vpeljanim g. gostom. Prvo kegljanje bo dne 4. septembra zve-čer v hotelu Ilirija.

Zveza avstrijskih društev ke- ramikov napravi prihodnji teden skupen izlet in obiščejo udeležniki tudi Ljubljano, Postojno in Trst po-tem pa pojdejo na Italijansko. V Ljubljano dosepejo v nedeljo zvečer. V ponedeljek zjutraj obiščejo ope-karne g. Ivana Kneza in firme I. P. Vidic & Ko. na Viču, kjer bo ob 11. zajutrek, ki ga izletnikom priredita imenovani firmi. Ob 1. se odpeljejo udeležniki v Postojno, kjer si ogleda-jo postojnsko jamo, zvečer pa se od-peljejo v Trst.

Slovensko del. pevsko dru- štvo »Slavec« priredi v nedeljo, dne 29. t. m. pri lepem vremenu popol-danski pešizlet v Kozarje do gostilniš-kih prostorov pri Kocjanu, kjer je na razpolago velik senčnat vrt, za ples pa velika dvorana. Vabimo vse prija-telje »Slavec« na ta izlet, ker bode za zabavo vsestransko preskrbljeno. — Kdor se hoče pri petju in plesu par ur prijetno zabavati, naj se ude-leži tega izleta. Zbirališče je ob dveh v Zvezdi, odhod točno ob pol 3. po-poldne. Brate pevce pa vabita redi-telja k pevski vaji, ki bode v četrtek, dne 26. t. m. točno ob pol 9. zvečer.

Slovensko pevsko društvo »Slovan« je vsled smrti g. prelata

Rozmana preložilo vrtno veselico na Osojah na dedelo 29. t. m. Vapored bo isti, kegljanje se prične ob 8. uri zjutraj.

Flxe Preise — Presni flaei — Stalne cene — je čitati v izloži tr-govca Lebingerja v Litiji. V popol-noma slovenskem trgu pa nemško-laško-slovenski napisi. Če to ni žal-jenje in izizvajanje Slovencev, potem res ne vemo, kaj naj se še tako ime-nuje. Nemškutarja Lebinger in Els-ner sta se pač preobjedla slovenske-ga kruha.

Iz Dolenjevasj pri Ribnici. Tu-kaj je zopet izvoljen županom go-spod Ignacij Merher iz Prigorice in sicer soglasno. Za svetovalce so bili izvoljeni: Anton Klun, Franc Kromar, Anton Dejak iz Dolenje vasi, Pavel Česarek iz Nemške vasi, Miha Klun iz Kota in Matija Jaklič iz Gočarec.

Volitev župana v Krškem bo dne 27. avgusta. Ker so iz vseh treh razredov izvoljeni narodnapredni odborniki bo tudi župan naprednjak. Od novega župana, oziroma obč. od-bora želimo naslednje: 1. Pot med meščansko solo in Stancejem, ki je 22 let zaprta, se mora takoj odpreti. 2. Pot pri novi uradniški hiši se mo-ra regulirati, ker je sedaj preozka. 3. Obrežje za Savo se mora takoj osnažiti in zasaditi drevored. 4. Ker je sedaj občinskega tajnika mesto izpraznjeno, se ima nastaviti tak tajnik, ki bo obenem kapelnik sokol-ske godbe, ki se ima ustanoviti z de-narjem, vloženem v hranilnici. 5. Ce-ne mesa se morajo kontrolirati in če potreba, v smislu obč. zakonika do-ločiti cenam živine primerno. Ako bi se to ne dalo izvesti, se ustanovi mestna mesnica. 6. Požarna bramba mora takoj začeti slovensko povej-ovati, sicer se razpusti, ker itak nima pravil. Zadnji čas je, da se nemški »Kommando« odpravi. 7. Gotovi go-spodje, ki so se pri volitvah v 3. raz-redu poskrili, ne smejo biti izvoljeni za svetovalce. 8. V vročini se ima po mestu skropiti. 9. Nesnaga pri usnar-jih se ima takoj odpraviti. 10. Župan je častno mesto in ne dobiva nobene plače. Več odbornikov.

Belokranjski »Sokol« je priredil v nedeljo 22. t. m. javno telovadbo z ljudsko veselico. Nastop mladega društva je bil zelo časten in obilna udeležba je pričla, kako je društvo priljubljeno med našim občinstvom. Za tiho, neumorno delo v telovadnici želi so bratje telovadci burno pohva-lo občinstva. Brat E. G. a n g l je pred telovadbo v jedratih besedah zbra-nemu občinstvu razložil pomen so-kolstva za slovenski narod; nato je nastopil naš naraščaj, ki je zelo dobro rešil svojo nalogo. Mnogim iz občinstva so stopile solze veselja v oči, ko so videli majhne dečke s tako sigurnostjo nastopiti. Vsi smo bili prepričani, da more do tega dovesti samo sokolska disciplina in navdu-šenje v mladih sreih za delo, ki jim ga nalaga sokolska organizacija. Ravnotako je bil izboren tudi nastop sokolice, ki so zelo točno izvajale proste vaje. Živahna pohvala gle-dalcev jim je bila vsaj delno plačilo za trud v telovadnici, a ta pohvala naj jim da tudi veselje za novo delo za slovenski rod. Bratje telovadci so dobro rešili svojo nalogo na orodju in kličemo jim: naprej, na delo. Po telovadbi se je vršila zelo dobro obli-skana ljudska veselica na vrtu g. Vi-denika, pri kateri je sodelovala mestna godba, ki je neumorno in zelo dobro svirala do ranega jutra. Z ve-seljem in z nekakim zadoščenjem mo-ramo konstatirati, da se je naše ob-činstvo — zlasti obrtniki in delavci — v velikem številu udeležilo te so-kolske slavnosti, pač živ tokaz, da sokolska ideja prodira vedno bolj v širše kroge in da naš demokratizem zmaga. Delavci, obrtniki in urad-niki ima mesto tu in ozka bratska vez brez razlike stanu nas veže. Po-jdimo naprej do zmage roko v roki, pojdemo zopet na delo z novimi mo-či. Na zdar!

Narodna čitalnica v Postojni da-ovala je mesto venca na krsto svo-jega mnogoletnega člana g. Josipa Dekleva, veleposelnika v Postojni, šolski družbi sv. Cirila in Metoda 20 K.

Gasilno društvo v Vipavi pri-re-di svoj običajni plesni venček dne 8. septembra t. l. Pri plesu svira na-rodna godba iz Nabežine.

Denarna pisma odpiral. Na be-ljaški pošti je oficijant Iliasch odpi-ral denarna pisma, denar pobral, pisma pa zopet zapečatil. Ko so mu prišli na sled, so ga zaprili, vendar se mu je posrečilo, da je ušel iz zapora. Prijeli so ga v Solnogradu in pripel-jali nazaj v Beljak.

Redni občni zbor slovenje-bistri-škega in konjskega odseka »Pro-svete« bo v četrtek, 26. t. m. v hotelu »Avstrija« v Slovenski Bistrici. Pri-jatelji društva dobrodošli!

Knjižnica »Prosvete« na Jesen-eah vspeva kar najlepše; to dokazuje dovolj, da Jesenice potrebujejo veli-ko javno ljudsko knjižnico. Gotovo pa je, da je sedanja »Prosvetina« knjižnica premajhna za razmeroma veliki okraj jeseniški z industrijal-

nim prebivalstvom. Zato je odbor sklenil, da spopolni in poveča jeseni-ško knjižnico. Upamo da nas bodo pri tem podpirali vsi prijatelji ljud-sko-izobraževalnega dela. Odbor.

Iz Brežic. Telovadno društvo »Sokol« v Brežicah priredi s sodelo-vanjem bratskih slovenskih in hrvat-skih sokolskih društev v nedeljo, dne 5. septembra t. l. na vrtu »Narodne-ga doma« veliko javno telovadbo. Spored: Ob 3. popoldne sprejem dru-štev na kolodvoru, sprevid vseh dru-štev z razvitimi zastavami in godbo iz kolodvora v »Narodni dom«. Ob 4. javna telovadba: 1. nastop ženskih oddelkov, 2. proste vaje članstva, 3. nastop moškega naraščaja, 4. telo-vadba na orodju. Po telovadbi veli-ka ljudska veselica v vseh prostorih »Narodnega doma«. Svira sl. rudar-ska godba iz Trbovelj. Vstopnina 1 krona, za kmete 40 v. Člani v kroju so vstopnine prosti. Slavnost se vrši pri vsakem vremenu.

Varnost v Gradcu. Pretekli te-den so se zgodili v Gradcu štirje na-padi na posamezno idoce ljudi. Ker se je to zgodilo vselej na takem kra-ju, kjer ni bilo videti nobenega stražnika, se je moral napadeni od-kupiti z denarjem, sicer bi ga napad-aleci ubili. Varnost v nemških me-stih je vsakemu zagotovljena, če ima dovolj denarja!

Slovensko omizje v Sarajevu je priredilo v soboto, 21. t. m. zvečer odhodnico svojemu prijubljenemu članu inženjerju Pavlu Koblerju, ki je imenovan nadinženjerjem pri glav. tabač. tovarni v Ljubljani. Na vrtu Vidmarjeve gostilne se je zbralo le-po število »omizjank« in »omizja-nov«, da se poslove od dragega rojaka. Ob vznemljen in prijateljskih go-vorih ter prepevanju narodnih pes-mi, katere je Kobler tako gojil, vršilo se je slovo. Slovensko omizje bo-de zelo teško pogrešalo Koblerja, kajti on je bil duša vsaki veselici in prireditvi.

Kako nas Nemci obrekujejo dru-god, in kako sodijo o nas, ko so med nami? Zanimiv pogovor je bil v ne-deljo zvečer v električnem vozu med dvema slovenskima in nemško damo. Prišedši v voz, je začela tuja dama pogovor s Slovenkama (nemško se-veda). Pripovedovala je, da sta z mo-žem prišla semkaj na počitnice z Du-naja in ni mogla prehaliti mesta, nasadov, prijaznosti občinstva in re-elnosti trgovin. Čudila se je, ker so ji prijatelji odgovarjali, da naj nika-ri ne hodi med Slovence, katere so opisovali kot prave razbojnike. Vse to pa je še bolj verjela, ko je te gor-stastnosti brala tudi v nemških listih. In sedaj je tako razočarana, da je javno grajala to nezasišano obreko-vanje, češ, saj si vendar ne morem želeti lepših sprehodov in prijaznej-šega občinstva, kakor je v Ljubljani. Istotako je hvalila Gorenjsko, soseb-no Bled, kjer je že tudi bila letos z možem. Tako Nemci o nas drugod in nasprotno, kadar pridejo med nas. Ker je ta pogovor fine dame dobe-sedno čul neki visoki dostojanstven-ik (aristokrat), bi ne bilo baš na-pačno, da bi informiral centralno vlado, da tako pisavo nemškim li-stom kratkoma prepove, saj je ven-dar na škodo cele dežele in v sramoto cele države.

Javno nasilstvo. Danes zjutraj okoli pol 2. je patrolujoči stražnik slišal na Prulah neko razgrajanje in posneti je bilo, da nekdo trga pri vr-tovih ograje. Ko je prišel v obližje, je spoznal v razgrajacu železostruž-ca Pavla B. Ta ga je začel takoj zmerjati in še bolj vpiti, kakor pre-je. Stražnik ga je z lepa miril, a vse ni nič pomagalo in moral mu je na-povedati aretacijo. Sedaj je bil pa ogenj v strehi. Ponočjak se zakadi vanj, zvije stražniku prst ter mu raztrga plašč. Ko je stražnik nato potegnil sabljo, si razgrajac sleče suknjic in telovnik ter začne siliti proti stražniku, češ sedaj se pa le po-skusiva. Da se izogne prelivanju kr-vi, je stražnik poprosil za pomoč ne-kega tamošnjega posestnika, ki je čul razgrajanje in prišel gledat kaj se godi. Le s težavo sta ga vklenila in je B. med potjo potem stražnika obdeloval z raznimi psovkami, bil okoli sebe z rokama in nogama ter grizel, kakor besen. Šele s pomočjo še treh došlih stražnikov so ljutega B. zamogli odvesti v zapor. Nasilne-ža so oddali deželnemu sodišču, kjer se bode zagovarjal zaradi hudodel-stva javnega nasilstva.

Letošnja otava je sicer nekoliko boljša kakor je bilo seno, vendar pa ni izpolnila upov, ki so jih gojili na-ši poljedelci. S košnjo so že pričeli zlasti v nižje ležečih krajih, kjer ra-da voda poplavlja travnike. Kakor je videti, bo tudi letos vladalo ob-čutno pomanjkanje krme in kmet bo-le s težavo preredit svojo živino.

Prvi seli bližnje jeseni so tu. Po nekaterih travnikih se je namreč za-čel pojavljati podleskec — colchicum autumnale —, ki navadno svete ob času jesenskega enakonočja. Letos pa cvetel že v drugi polovici meseca av-gusta, kar je pač nekaj nenavadnega.

Aretovane so bile včeraj v tivol-skih nasadih policiji dobro znane tri

nočne ptice, ki so se potikale po skrivnih krajih, ne da bi se zamogle izkazati od česa žive. Vse tri imajo za mesto prepovedan povratek in so jih oddali sodišču.

V spanju. Ko je danes ponoči nek čevljarski pomočnik na Prulah trdo zaspal, mu je med tem časom izginila iz žepa denarnica s 4 K, s prsta pa zlat prstan.

Na policijskih oglaših je izobe-šena slika in popis roparja Abraha-ma Spectorja, ki se je, kakor znano soudeležil roparskega umora na Re-ki. Za Spectorja je obljubljenih 1000 kron nagrade.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 91 Slovencev, 25 Macedon-cev in 40 Hrvatov. V Heb je šlo 40, v Inomost 35, v Beljak pa 45 Hrvat-ov. V Ljubno je šlo 25, v Kočevje pa 19 rudokopov. V Ljubljano je do-spelo 40 Ogrov, ki bodo stopili v de-lo pri čiščenju Gruberjevega pre-kopa.

Našel je zasebni uradnik g. Bo-židar Zalokar tehtnico za pisma. — Gosp. Stanko Oković je našel zlat prstan. — Najden je bil v Spod. Ši-ški otročji površnik modre barve, zlat prstan in srebrna verižica. Last-nik naj se ogasi pri gospe Frančiški Ojster v Sp. Šiški št. 61.

Razne stvari.

*** Roparski parnik.** Po naročilu mornaričnega urada v Washingtonu so zaplenili v New Yorku parnik »Ethelworld«, ker je osumljen, da se je udeleževal roparskih napadov.

*** Zaprte gostilne.** Angleška zbor-nica je sklenila, da se zapre 20.000 gostiln, ker ima ljudstvo veliko ško-do od preštevilnih krčem. Zapri bo-do vsako peto gostilno.

*** Dolgo spanje.** V Stockholmu na Švedskem se je zbudila gospica Karolina Karlsdatter iz letargičnega spanja, ki je baje trajalo 33 let. Za-spala je v starosti 13 let, zbudila se je v starosti 46 let.

*** Lepi dohodki.** Državni pravd-nik v Čikagi je prejel v minulih treh mesecih na kazenskih pristojbinah znesek 821.697 dolarjev. Njegov de-lež znaša 5628 dolarjev. Zavidanja vreden državni pravdnik!

*** Zemljišča v Montani.** Dne 7. oktobra t. l. bo 70.000 akrov najbolj-še zemlje v obližju Valier, Montana, odprto za naseljevanje. Zemljo bo do-biti po zelo nizki ceni. Z nakupom zemlje, si pridobi lastnik tudi pravi-co do vodnih sil.

*** Jednakoopravnost v Ameriki.** Pomorščak William Knight je služil v ameriški mornarici 27 let. Boril se je večkrat pod praporom Združenih držav in je bil za hrabrost tudi odli-kovan. Sedaj je prošil, da se mu po-deli ameriškano državljanstvo. Nje-gova prošnja pa ni bila uslišana, ker se je izkazalo, da je kitajsko - japo-nskega pokolenja.

*** Madžarska agrarna banka za** Bosno je začela razpošiljati svoj »Incasso-Tarif«. Tudi hrvatski de-narni zavodi so dobili »Incasso-Ta-rif« samo v nemškem jeziku. Jugo-slovanom se bližajo srečni nemški časi!

*** Nesreča na železnici.** Včeraj krog polnoči sta trčila med postaja-ma Mikola in Halmi na Ogrskem dva tovarna vlaka. En železniški uslužbenec je bil mrtev, dva teško, štirje pa lahko ranjeni.

*** Morala.** Je že tako z bogovi! Moralne zakone o povrnitvi škode na denarju, časti in dobrem imenu posvetni in duhovni bogovi in polbo-govi ravnodušno ignorirajo. Morda bo treba še moralo korigirati. — Tako piše list katoliške duhovščine avstrijske.

*** Krvava stavka.** Med štrajku-jočimi italijanskimi delavci v Pitts-burgu in med stavkolomci je prišlo do krvavih bojev. Policija je dobila slednjič nalog, da pri vsaki priložno-sti rabi revolverje. Več ljudi je bilo teško ranjenih.

*** Kratek proces.** V mestecu Villa Platte v Lasalli v Sev. Ameri-ki se je zgodila ob nenavzočnosti mož cela vrsta vlomov in napadov na hišne gospodinjce. Kot osumljenca sta bila aretirana dva zamorca. Pre-bivalstvo je napadlo ječo, privleklo zamorca na prosto ter ju ustrelilo.

*** Sole za jetične otroke.** V Čika-gi so na mestng, stroške ustanovili šolo za jetične otroke. Sola je podob-na mestu iz samih šotorjev.

*** Preiskava zoper Italijana An-gela Romana,** ki je bil aretiran v Körös-Mező, se je ustavila, ker se mu ni moglo dokazati, da bi bil v ka-ki zvezi z reškim ropom.

*** Predrzen vlom.** V Brooklynu se je zgodil 6. t. m. zelo predržen vlom. Vlomilec so bili gotovo iz bolj-ših krogov, ker so se pripeljali na avtomobilu, na katerem so tudi od-nesli svoj plen. Vlomili so v dve naj-boljši hiši, v kateri so prišli skozi streho. Po napornem delu so se okrepčali z dobro kapljico, ki so jo našli v kleti. Motil jih ni nihče, ker so bili bogati posestniki s svojimi rodbinami radi vročine na delati. Od-neli so za 75.000 K vrednosti.

* Pred sodnikom zabalen. Dne 23. t. m. se je pri sodniku v Črni gori obravnavalo o tožbi kmeta Antona Nagrowskega zoper svojo sorodnico Ano Skoromeda zaradi neke dedščine. Ko je sodnik razglasil sodbo v korist tožnika, potegnila je Ana Skoromeda izza pisa nož ter ga zasadila Nagrowskemu v prsi. Napadalko so takoj zaprli.

Književnost.

— Predavanje učiteljev krakega in litijskega okraja v šolskem letu 1908/09. Izdal in založil Ljudevit Stiasny. Cena 1 K 80 v.

Telefonska in brzoljavna poročila.

Nova banka v Črni gori.

Cetinje, 25. avgusta. V Baru so osnovali »Narodno banko knezevine Črne gore«. Osnovni kapital znaša 2 milijona kron. Banka je pričela delovati 15. t. m. Za predsednika upravnega odbora je bil izvoljen Nikola Vučinić.

Srbski list o slovenskih razmerah.

Belgrad, 25. avgusta. Glasilo srbske vlade »Samouprava« priobčilo je članek o političnih razmerah na Slovenskem. V članku govori pisec tudi o »Družbi sv. Cirila in Metoda« ter obsaja gonjo klerikalne stranke proti temu velevažnemu kulturnemu društvu.

Ruska vlada proti pisateljem in časnikiarjem.

Petrograd, 25. avgusta. Ministrski predsednik Stolypin je dal zapreti pokojninski zavod pisateljev in časnikiarjev, ki je imel svoje podružnice v Moskvi, Rigi, Harkovu, Kijevu in v Kazani. Društvo je štel 2000 članov. Vlada upravičuje svojo odredbo s tem, da je društvo podpiralo tudi osebe, ki so bile politično kompromitirane.

Papež se vmešava v notranje avstrijske zadeve.

Milano, 25. avgusta. Vatikanski dopisnik »Perseveranza« javlja, da je na ukaz papeža Pija dunajski nuncij interveniral pri avstrijski vladi radi zatvoritve »Svobodne šole«. Ta intervencija je imela popoln uspeh, kar je v Vatikanu vzbudilo veliko zadovoljnost in zadoščenje.

Potres.

Chiombino, 25. avgusta. Danes zjutraj ob 1. uri 25 minut smo tu čutili dokaj močan potresni sunek, ki se je čez 5 minut ponovil. Prebivalstvo je bežalo prestrašeno na ulice in je tu vztrajalo do jutra.

Buenconvento, 25. avgusta. Danes ponoči je bil tu dokaj močan potres. Škoda, ki jo je povzročil, je precej velika. Več oseb je bilo ranjenih, ena pa ubita.

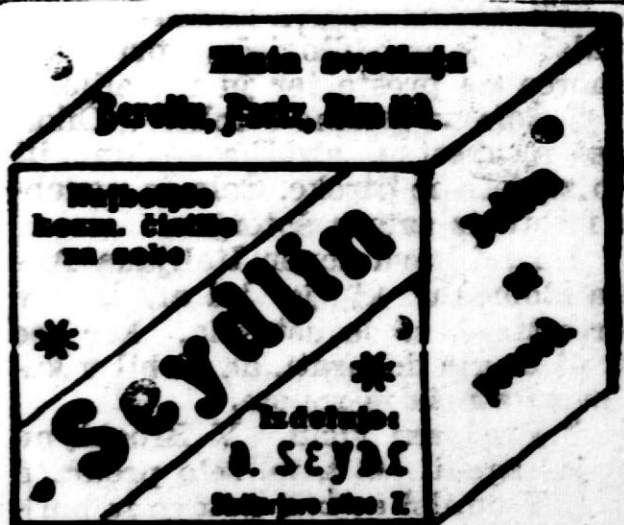
Pulj, 25. avgusta. Danes ponoči so tu čutili dokaj močan potresni sunek. Aparati so pokazali, da je bilo ognjišče potresa v daljavi 450 kilometrov.

Konec morilec.

Berolin, 25. avgusta. Danes zjutraj ob 6. so justicirali 23letnega Richarda Henckla, ki je lani umoril in oropal Dunajčana Julija Frankfurterja.

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolniki utešujoče, misle in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano »Mollove francoske žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 1-90. Po postnem povzetju raspisila to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevali MOLL-ov prepat, zasnamovan s varstveno znamko in podpisom. 2 8 12

Priporočamo našim rodbinam
kolinsko cikorijo.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Maribor. Ostrova. Natančno in temeljito sem preiskoval Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato vam s veseljem izražam svoje mnenje: Ustni vod in zobni prašek se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preiskoval in večkrat raba izpričala, da je v resnici dobro. In to je: »Seydlitz«.

Magaki tempeljski vrelec

zbuja tak in dela tako prave ter svoje močevanje smot. 2873-4

Proti prehlajem, luskam in izpadanju las

deluje najboljše priprava
Tanno-chinin tinktura na lase

katera okrepjuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. I steklenica s navodili in kremo. Raspoložljiva se s obzornostjo ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal vin, špeditelj, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Rvslova cesta št. 1.
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu. 19 34

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospod Josip Premrou, Predjama, Postojna 940 K, nabrano na veseli svatovski gosp. Fran Požarja z gestom: Kronic zbrane, domu darovane. — Gosp. Franc Povše, učitelj, 21. leta 7 K, nabral od nepriznane družbe v Osilnici. — Gosp. L. Spreitzer, 21. let, nabral v gostilni g. F. Blažiča na Dobravi. — G. F. Fistar, Labud, Ogrsko, 2 K zaslužil od gospice I. Ž. — Skupaj 2240 K. — Živel!

Umrli so v Ljubljani.

Dne 19. avgusta: Ana Pezdir, čevljarjeva žena, 65 let. Radeckega cesta št. 11. — Franc Grošelj, trgovec, 57 let. Poljanska cesta št. 7. Dne 20. avgusta: Ivan Rozman, prelat in župnik 77 let. Florjanska ulica 18. Dne 21. avgusta: Alojzij Tavželj, bogoslov, 24 let. Grubarjeva cesta 4. — Cirila Drachler, kleparjeva hči, 1 1/2, mes. Dolenjska cesta 19. — Marija Seidl, paznikova hči, 2 mes. Nova ulica 5.

V deželni bolnici:

Dne 16. avgusta: Ana Brandt, faktorjeva žena, 37 let. Dne 17. avgusta: Josip Koutny, cestni ogled. v p. 59 let. Dne 18. avgusta: Filip Pušnik, premogar, 32 let. — Genovefa Končar, strežnica, 27 let. — Ivan Kregar, brambovec 30 let.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 24. avgusta 1909
Tornaja.
Pšenica za oktober 1909 za 60 kg K 13 55
za maj 1910 50 kg K 13 65
za okt. 1909 za 50 kg K 9 65
Koruza za avgust za 50 kg K 7 34
Oves za oktober 19 9 za 50 kg K 7 08
Efekt v 5 vin. ceneje.

Metereološko poročilo.

Velika nad morjem 300-2. Srednji mraz 750-0 mm
Avgusta
Cas opazovanja
Stanje barometra v mm
Temperatura v C
Vetrovi
Nebo
24. p. sv. 757.9 15.5 sl. jzhod jasno
25. 7. aj. 737.0 10.3 sl. jzhod megla
2. pop. 734.9 22.9 sl. jzhod del. obl.
Srednja včerajšnja temperatura 16.3, norm. 17.9. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Zahvala.

Štejemo si v dolžnost, da se odkritosrčno zahvalimo ob smrti našega ljubljene s n, ozir. ma brata, gosp.

Ivana Pirnata

c. kr. čestovodje domobranskega pošpolka št. 27
v prvi vrsti visokemu poveljniku c. kr. domobranskega dopolnilnega okraja št. 27, dalje gosp. stotniku Franu Rusu, potem vsim podčastnikom in moštvi, ter drugim udeležencem, ki so s svojim spremstvom k zadnjemu počitku istega počastili. Ravno tako za darovane lepe vence. Naj torej bode tem potom izrečena še enkrat vsem skupaj najljubšeja zahvala.

Žalajoča rodbina Pirnat.

Dobro ohranjena, velja

železna blagajna

(Wertheim)
se ceno prda.
Poisvo se pri L. Černetu, slatjarja, Wolfova ulica 3. 3140 1

kleparski pomočnik

se sprejme takoj v traja dela. Plača po dogovoru.

Jvan Janka, klenarski mojster v Jorij.

Tri dijake

sprejme boljša rodbina na hrano in stanovanje.

Voč pove A. Vidlo, Turjaški trg št. 3, II. nadst. 3142-1

Odda se mesečna meblovana soba

s posebnim vhodom v bližini glavne pošte.

Naslov pove upravištvu »Slovenskega Naroda«. 3138-1

2-3 dekleta

njenke, sprejmejo se na stanovanje in hrano. Glasovir in vri na razpolago. 3063 3

Trgovski sotrudnik

soliden, dobro isurjen manufakturiar, spreten prodajalec, prijetne zunanjosti, se sprejme pri 3179 1

Vinko Sketu
v Ilirski Bistrici, Notranjske.

Sprejemem takoj slovensčino in nemščino zmožnega

uradnika.

Oferte pismeno. 3144 1
Simon Kmetetz
Ljubljana, Keleiderske ulice 26.

Ant. Bajec

nasnanja sl. p. n. občinstvu, da se 356-36 nahaja njegova

vrtnarija

na Karlovski cesti št. 2, cvetlični salon pa pod Trančo.

Izdelovanje šopkov, vencev l. t. d. Okusno delo in zmerno cena.

Velika zaloga suhih vencev. :: Zunanja naročila točno. ::

Na debelo in drobno po nizkih cenah priporočam svojo bogato zalogo

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom in pleteninami. 354 35

Devocionalije

in vse vrste blago za božja pota. Tvarniška zaloga kram. stvaritev.

Anton Skof
»Razst. Jevljarjev naslovnik.«
Dunajska c. v bliž. gostilne št. 6

Zdravnik-strokovnjak za otroške bolezni

dr. Derč

je zapei prevzel svojo prakso.

Za revče ne izvzemli mestnih ravnih slej kot prej brezplačna ordinacija ob njegovih ordinacijskih urah. 3136-1

Išče se 3137 1

nemeblovana soba

s posebnim vhodom, v I. nadstropju ali v pritličju, najraje v obližju sodišča, osiroma v sredini mesta.

Ponudbe na upravištvu »Slov. Naroda« do 31. avgusta 1909

Išče se spreten

kletar

zmožen tudi sodarskih del, močan in star od 25-30 let 3145 1

Prijava do 15. septembra na zalogo vina Rossi v Zagorju.

Prav dobro 2718-6

vinske sode

iz hrastovega lesa, nekaj skoro novih, od 200-400, 700, 1200, 3000, 5000 litrov proda po nizki ceni.

FRAN CASCIO
Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 6.

75.000 ur.

1 ura samo 2 kroni.

Zaradi nakupa velike množine ur raspisila šolska raspisovalnica: prekrasno pozlačene 36-urno precizijake uro ankerico s lepo veri tico za samo 2 K. — kakor tudi šolsko ga rančijo. — Po povzetju raspisila Franke-šolska raspisovalnica F. WINDISCH v Krakovu U/30. NB. Za nogaajoče denar nanaj. 3146

Pouk v laščini in francosčini

se prične pri podpisnem s 1. septembrom in sicer v instrukcijski sobi (sredi mesta) in v lastnem stanovanju. Mesečni honorar 4 K. Vojaki in dijaki 3 K. 3117 2

Anton Šibenik, Vođmat, Jenkove ulice 20.

Za Krvaško se iščejo 3 žgalci apna

in pomaganci pri tem delu in pa en miner

za razstreljevalna dela.

Ponudbe na upravištvu »Slovenskega Naroda«. 3128-2

Oskrbnika in knjigovodjo

za industrijsko podjetje združeno s majhno kmetijo, 1800 samseljnica, domača tvrdka. Dotičnik mora biti večš popolnoma slovenskega in nemškega jezika in dvostavnega knjigovodstva, mora biti energičen in samostojen oskrbnik s odličnimi izpričevali. Ako je njegova žena dobra kuharica, lahko prevzame gospodinjstvo. — Plača po dogovoru. Kavcije je položiti najmanj 1000 kron. Služba se za stalno odda po preteku trimesečne poskusne dobe, proti večletni pogodbi.

Lastnoročno pisane ponudbe, opremljene s prepisi izpričeval, je vložiti pod »Stalna služba« na uprav. »Slov. Naroda«. 2785-9

„SLAVIJA“

12-97
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 44.487.090-01 K. Isploščeno odškodnino in kapitalije 98.923.486-35 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vseh strani slovenske narodne uprave.

Generalni svetov v Ljubljani, kjer pisane so v lastni bančni hiši v Slovenskih ulicah št. 22.

Proda se takoj

kolo, Torpedo

Več se izve: Ključavničarska ulica 3/1 v Ljubljani. 3044-2

Iščem v Ljubljani gostilno v najem

ali na račun. 3134 2
Ponudbe na upravištvu »Slovenskega Naroda« pod »1000«.

Mizarstvo

na vedno silo se zaradi smrti posestnika takoj proda. 3035 9

Podrobnosti: A. Muner, Bled.

Spretna natakariča ali natakari

se nujno išče v kavarni Central v Novem mestu.

Išče se spreten detailist

specerijske stroke, ozira se le na boljše moč.

Ponudbe na I. Perdan, Ljubljana. 3098 3

Salonska oprava

lično izdelana, že skoro nova, se za nizko ceno proda.

Vpraša in ogleda se na Založni cesti št. 21 318 2

Chauffeur

Slovenec, ki je absolviral strokovno šolo v Stuttgartu, je tudi izkušen mizar, prosti službe. Kot začelnik je v svojih zahtevah zelo skromen.

Ponudbe pod »Chauffeur 33« na upravištvu »Slov. Naroda«. 3121 2

J. Zamljen

čevljarški mojster v Ljubljani, Kongresni trg št. 13

se priporoča za vsa v svojo stroko spadajoča dela. 35

Jzdeluje prave gorske in telovadske čevlje.

Napredaj je več prav lepih večjih in malih posestev

v prav lepih legah slov. Koroske. Obenem so tudi napredaj prav dobro idoče večje in manjše

gostilne

v prav lepih in prometnih krajih. Cere so v splošnem jako nizke, ter jako ugodni plačilni pogoji.

Naslov pove upravištvu »Slov. Naroda«. 3108-2

Čevljarski pomočnik

priden in spreten delavec za mešano delo. 3130 2

dobi takoj delo pod jako ugodnimi pogoji. Prednost ima »Sokol«-telovadee. Čaki vključeni! — Ponudbe naj se pošiljajo na naslov:

Miha Artelj,
čevljarški mojster na Jesenicah Gorenjske.

Sprejema zavarovanja čevljarstva in po najrazličnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, da so obema drugu zavarovalnici.

Zlasti je ugodno zavarovanje za čevljarje in smučarje, ki so v postopku.

Generalni svetov v Ljubljani, kjer pisane so v lastni bančni hiši v Slovenskih ulicah št. 22.

Generalni svetov v Ljubljani, kjer pisane so v lastni bančni hiši v Slovenskih ulicah št. 22.

Generalni svetov v Ljubljani, kjer pisane so v lastni bančni hiši v Slovenskih ulicah št. 22.

Generalni svetov v Ljubljani, kjer pisane so v lastni bančni hiši v Slovenskih ulicah št. 22.

Slovenske tvrdke v Ljubljani.

Čevljarne:

Josipina Herisch
zaloga čevljev češke tovarne,
Židovske ulice št. 7.

„Združeni čevljarji“
trgovina s čevlji za gospode, dame in otroke,
Wolfsove ulice št. 14.

Gostilne, restavracije:

Avgustin Zajec
restavracija,
Sodnijske ulice št. 6.

Galanterijsko blago:

A. Skulj
trgovina s papirjem,
Poljanska cesta št. 12.

Knjigarne:

Narodna knjigarna
Zaloga papirja, šolskih in drugih knjig
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Ivan Vrečko
trgovina s papirjem in galant. blagom,
Sv. Petra cesta št. 31.

Knjigoveznice:

Knjigoveznica
Katol. tiskovnega društva
Kopitarjeve ulice, II. nadstropje.

Lekarne:

M. Ph. Josip Čizmar
lekarna „pri Zlatem orlu“,
Jurčičev trg.

Lekarna Leustek
„pri Mariji pomagaj“,
Rešjeva cesta, (poleg jubilejn. mosta).

Lekarna Trnkoczy
Ljubljana
Mestni trg (poleg rotovža).

Manufakturno blago:

Janko Češnik

„pri Češniku“
trgovina z manufakturnim blagom
Stritarjeve ulice Ljubljana Lingarjeve ulice.

J. Kostevec
modna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra
cesta št. 4.

Lenasi & Gerkman
trgovina s suknem in blagom,
Stritarjeve (Spitalske) ulice.

J. Lozar
manufakturna trgovina
Mestni trg št. 7.

„pri Cirilu in Metodu“
(lastnik Ivan Miklavc)
Lingarjeve ulice št. 1.

A. & E. Skaberne
trgovina z manufakturnim blagom
na debelo in drobno,
Mestni trg št. 10.

Franc Ksav. Souvan
manufakturna trgovina na debelo,
Francovo nabrežje.

Franc Ksav. Souvan
manufakturni trgovini na drobno,
Mestni trg, nasproti mest. magistrata.

Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na drobno,
Mestni trg 22, stara Souvanova hiša.

Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na debelo,
Mestni trg št. 23.

Feliks Urbanc
manufakturna trgovina na debelo in
na drobno
Vogal Miklošičeve in Sv. Petra ceste.

Feliks Urbanc
trgovina z manufakturnim blagom
Pod Trančo št. 2.

Modno in meš. blago:

Matej Orehek
trgovina z mešan. blagom,
zaloga modernih oblik,
Kolodvorske ulice št. 26.

Josipina Podkrajšek
modna trgovina,
Jurčičev trg.

E. Skušek
modna trgovina za gospode,
Mestni trg št. 19.

A. Šinkovic dediči
modna trgovina,
Mestni trg št. 19.

Katinka Widmayer

trgovina s vsakovrstnim blagom za otroke
dame in gospode, „pri Solincu“ za vodo.

Peki:

Avgust Jenko
pekovski mojster,
Marija Terezija cesta št. 7.

Karel Žužek
pekovski mojster,
Florijanska ulica št. 8.

Perilo:

Marija Alešovec
perilo za gospode in dame, opreme,
učilišče za šivanje perila,
Poljanska cesta št. 22.

Posojilnice:

Kmetska posojilnica
ljubljanke okolice, sprejema hranilne vloge
in daje posojila, Dunajska cesta št. 17.

Obrtno pomožno društvo
r. z. z. o. z. Judovske ulice,
sprejema hranilne vloge in daje posojila.

Slaščičarne:

Rudolf Bischof
slaščičarna,
Židovske ulice št. 8.

Jakob Zalaznik
slaščičarna, kavarna in pekarija,
Stari trg št. 21.

Stavbniki:

Tehnična pisarna
Karol Holinsky
arhitekt in mestni stavbnik,
Selenburgove ulice št. 4, II. nadstropje.

Špecerijsko blago:

Josip Boltar
trgovina z mešan. blagom,
Florijanske ulice št. 17.

Štefan Mencinger
trgovina s špecerijskim, delikatesnim
in mešan. blagom,
Martinova cesta št. 18.

T. Mencinger
trgovina s špecerijskim blagom in delikatesami,
Sv. Petra cesta št. 37 in 42.

Tapetniki:

Anton Obreza
tapetnik in dekorater,
Selenburgove ulice št. 1.

Urarji in zlatarji:

Milko Krapeš
urar in trgovec z zlatino in srebrnino
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Usnje:

Fran Mally
trgovina z usnjem
Rešjeva cesta št. 2.

Josip Seunig
zaloga vsakovrstnega usnja in čevljarskih
potrebščin na debelo in drobno,
Prešernove ulice.

Vezenine itd.:

Toni Jager
trgovina ročnih del
Židovske ulice št. 5.

F. Meršol
trgovina z drobnim in modnim blagom,
vezenine, ročna dela, predtiskarija,
Mestni trg št. 18.

Vrtnarji:

Anton Bajec
ovetlični salon pod Trančo,
vrtarinja Karlovska cesta št. 2.

Zastopstva:

Jakob Bončar
zastopnik in zaloga valjčnega milna
Vinko Majdiča v Kranju,
Vegove ulice št. 6.

Jakob Bončar
zastopnik in zaloga valjčnega milna
Peter Majdiča v Jaršah,
Vegove ulice št. 6.

Železninske trgovine:

Valentin Golob
trgovina s železnino in kuhinjskimi
predmeti, Mestni trg št. 10.

Ključavničarji:

Jos. Rebek
ključavničarski mojster,
Francovo nabrežje št. 9.

Slikarji:

Filip Pristou
slikar posebno le za napise in grbe,
Prešernove ulice št. 50.

Razne tvrdke:

Ivan N. Adamič
prva kranjska vrvarna in trgovina konopnine,
Sv. Petra cesta št. 33.

M. Drenik Kongresni trg
sokolske potrebščine, izdelovanje in vezenje
zastav, kakon vsakovrstne druge vezenine itd.

M. Franzl

mehanično pletenje na stroj,
Privos št. 10.

Brata Hlavka
izdelovatelj kirurških in otroških
predmetov in bandaž, Prešernove ulice.

G. F. Jurasek
uglaševalec glasovirjev,
Sv. Petra cesta št. 62 a.l.

Fran Kollmann
zaloga porcelana in steklenine
Mestni trg.

Lavrenčič & Domicelj
nasl. Karel Meglič
kitna trgovina, Dunajska cesta št. 32.

Fr. Mally & dr.
parna opekarna
Rešjeva cesta št. 2.

Fr. Ševčik

puškar in trgovec s orožjem,
Židovske ulice št. 8.

Josip Škerlj

spedijsko podjetje
Kongresni trg št. 16.

Jos. Škerlj

prevoz pohištva,
Kongresni trg št. 16.

Josip Vidmar

zaloga dečnikov in solčnikov
Pred škofijo št. 19 Prešernove ulice št. 4
Stari trg št. 4.

Fr. Parkelj

plakater, reklamno podjetje in snajenje sta-
novanj in okenj,
Selenburgova ulica št. 6.

Resna ženitna ponudba.

*Mlad, samostojen trgovec v
lepem kraju na Gorenjskem, se
želi seznaniti v surho ženitve s
pridnim in poštenim dekletom v
starosti 20 do 25 let, ki ima
veselje do trgovine in nekaj pre-
moženja.*

*Le resne ponudbe, če mogoče
s sliko, ki se vrne in za tajnost
strogo jamči, do 20. septembra
pod „Sreča“ 1000 pošto ležeče
Ried*

3081-2

Modni salon

Častitim damam priporoča

: klobuke :
le najfinejšega okusa
Jda Škof - Vanek

: Pod Trančo. :
Žalno klobuki vedno pri-
pravljeni. Zato tudi venci
s trakov in razne cvetlice,
: doma izdelovane. :

Zbirka slov. knjig!

Stritarjevi, Tavčarjevi, Trdinovi,
Čušarjevi in drugi spisi, večidel
lepo vezani, **Ljubljanski Zvon** (skoro
vsi letniki), vse knjige skoro nove,
so pod ugodnimi pogoji na prodaj.

Posebno priporočljivo bralnim
društvom in ljudskim knjižnicam
Vprašanja pod naslovom „Slo-
venske knjige“ na upravnitvo „St.
Naroda“.

3122 2

Ugodna nakupostankov

40 metrov cefira, barhenta,
flanel, ovala itd. lepo razdeljenih v
kose od 1 do 8 metrov pošilja po
povzetju

za 18 kron
vrlo znana izvozna trgovina
V. J. Havliček a brata
v Podbrdih.

Naročite tako!

Priloge št. 852 27

Vaše blagorodje!
Vašo cenjeno pošiljatev smo ob-
držali z največjo zadovoljnostjo, ho-
čemo ostati še nadalje Vaši odjemalci
in priporočati Vašo cenjeno firmo
svojim znancom.

Frydek, 14. januarja 1908.

3 deklice

ali 3 deklice is boljše hiše se vzame
na stanovanje. Klavir na raspolego.

Pogoje se izve pod „M. K.“,
Bled, Zaka 85

2882-6

Odgovorni pisarna dr. Frana
Bradiča in dr. Mateja Pretnerja
v Trstu, Via Nuova št. 13/II,
sprejme spretnega

stenografa

večega slovensko-nem. stenografijske.
Strojepisni imajo prednost.

3110-3

368 25 Vsa

parketska dela

prevzema
ter tudi daje material
Josip Puh
Gradaške ulice št. 26
Ljubljana.
Cenol Solidacel

Tople in lužne kopeli kopališče Stubica na Hrvaškem.

Postaja Zabok in postajališče Zagorjanske železnice Kopališče Stubica.
Sezija od 1. maja do 30. oktobra.

Topli vrelci 53° C toplote in lužne kopeli so pripravne posebno za zdravljenje protina,
revmatizma, ischias, dalje ženskih bolezni, kroničnih katarjev, živčnih bolezni,
kožnih bolezni, prebolelosti. Najboljša poraba vreleškega mahovja, enakega onemu v Fran-
covich varih. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Prekrasna gozdna park, najlepša okolica.
Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in stanovanje.

RADIOAKTIVITA.

Soba od K 1— naprej. Pojasnila in prospekte daje **Kopališka uprava kopališča**
Stubica na Hrvaškem. Pošta Zabok. Brzjavna postaja Stubica. Postaja 27
interurbani telefon. 15.0—37

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvlaček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7:03 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbiž,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez
Podrožico), Celovec.

7:25 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8:26 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Jeseni-
ce, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago,
Draždane, Berlin

11:40 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbiž,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podrožico), Celovec.

3:32 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3:28 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbiž,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podrožico), Celovec.

6:23 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbiž,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico),
Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

7:40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9 poneči. Osebn. vlak v smeri: Jeseni-
ce, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel.,
Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez
Podrožico) Prago, Draždane, Berlin.

6:42 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jeseni-
ce, Trbiž, Gorica, drž. žel., Trst, c. kr. drž.
žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praz-
nikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbiž, od
1. julija na progi Ljubljana juž. žel. —
Jesenice vsak dan).

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):

7:28 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.

8:05 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.

7:40 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.

10:50 poneči:

Osebn. vlak v Kamnik.

(Le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (južne železnice):

7:12 zjutraj: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan,
Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiža, Jesenic,
Gorice, Trsta, Trbiža.

8:32 zjutraj: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11:23 dopoldne: Osebn. vlak iz Berlina,
Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel.,
čez Podrožico in Trbiž, Gorice, drž. žel.,
Jesenice, Trbiža.

2:58 popoldne: Osebn. vlak iz Kočevja,
Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4:18 popoldne: Osebn. vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
žico), Gorice, drž. žel., Trsta c. kr. drž.
žel., Jesenic, Trbiža.

6:40 zvečer: Osebn. vlak iz Berlina, Draž-
dan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
žico), Jesenic.

8:42 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podro-
žico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž.
žel., Jesenic, Trbiža.

9:07 zvečer: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11:08 poneči: Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca,
Beljaka (čez Podrožico), Trsta, c. kr. drž.
žel., Gorice, drž. žel., Jesenic.

Prihod v Ljubljano (državne železnice):

6:46 zjutraj: Osebn. vlak iz Kamnika.

10:59 dopoldne: Osebn. vlak iz Kamnika.

6:10 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika.

9:55 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika.

(Le ob nedeljah in praznikih).

Casi prihoda in odhoda so navedeni v srednje
evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Tvornica strojev,
železo- in kovino-
livarna, kotlarna

G. Tönnies

Ljubljana. 3019 5

Turbine Francis-sistema takolimenovani brzi, normalni in počasni so-
stavi z 80°, učinka z ameriško regulacijo.

Kotlarna. Parni kotli vseh sistemov, predgreti (Überhitzer) in ogrevani
(Vorwärmer) itd.

Vsakourski stroji za obdelovanje lesa in za napravo žag najnatančnejše
izvedbe.

Transmitsije tudi največjih konstrukcij.

Železnice na žično vrv za prevajanje
blaga.

Patentirane v 20. državah.

Letalnica huda nima je pokazala, da presaga glede trpečnosti vsako drugo opeko

Köhlerjeva cementna strešna opeka z zarezo

V veliki zalogi je ima odlični izdelovalci za slovenske **Ivan Jelačin na Glincah pri Ljubljani.**

Ravnostam se dobi tudi navadna cementna opeka brez zareze v najboljši kakovosti. — Vprašanja je nasloviti na: **Ivan Jelačin v Ljubljani.** 1653-36

Kupujte in zahtevajte odine le Ciril in Metodov čaj

v zavitkih po 10, 20, 30, 50 in 70 viš. 2891—
ki se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda.
Dobiva se povsod. Dobiva se povsod.
Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na dohodu
v Ljubljani. Rožna ulica št. 41

Hiša

Hiša je zelo pripravna za gostilno
ali trgovino.
Več pove lastnik na Dolenski
cesti št. 19. 3009-4

enonadstropna,
nasproti Dolenski
shematično se pod
ugodnimi pogoji
ceno proda.

Atelije „Viktor“

fotografski umetni zavod

Beethovenove ulice šte. 7.

Čevlji na zahtevno za-
stoj in franto

Slovenska tvrdka čevljev

domačega in tvorniškega izdelka
MATEJ OBLAK

čevljarški mojster

Kongresni trg šte. 6 v Ljubljani

se slavnemu občinstvu priporoča.

Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo
v lastni delavnici.

347-34

Podjetje betonskih stavb Bratje Seravalli & Pontello

Slomškove ulice 19 Ljubljana Slomškove ulice 19

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic,
postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tikanje teras, vodometov,
korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in
desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in čamotne opeke.
Vsa dela so solidna in strokovnjaki izvedena. Cena najnižja. Jamstvo.
Zastopnik svodov patent „Thral“.

MOTORJE

najboljše sistema, železne
blagajne, stavb. potrebnosti,
milne in stiskalnice za gre-
zdje in sadje in vse druge železnine
dobavlja po najnižjih cenah

slovenska veletrgovina z železnino

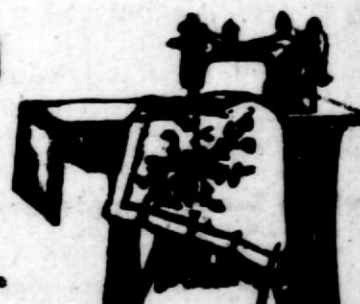
Fr. Stupica

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 1.

1449 26

Ivan Jax in sin

v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17
priporočata svoj bogato zalogo
voznih koles.

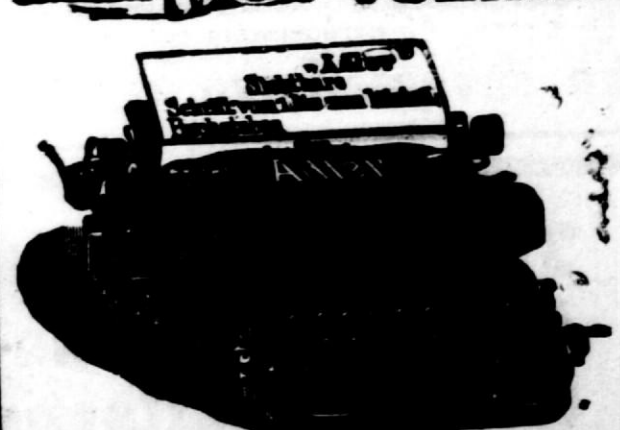

Šivalni stroji

za redbine in obrt.

brezplačni kurzi za vnosnje v hiši

Pisalni stroji „ADLER“

Pristni kranjski lanenooljnati firnež

Oljate barve

v posodah po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Šaki

pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(hit) priznane in strokovno
preizkušene najboljše.

Karbolinej prve
vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann
v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, firnežov, lakov
in steklarstnega blaga.

Zahtevajte cenike!

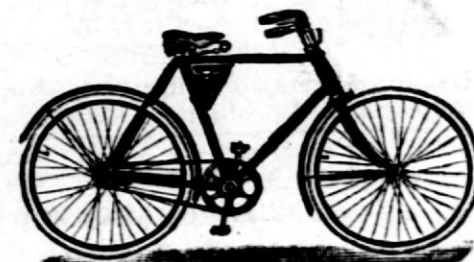
219-65

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko

za prava 860-53

Puchova kolesa

Puch-„Special“ K 150

„Curier“-kolo K 115

Najbolj. pnevmatike Kelthofferjeve

Najnovejši šivalni stroji od

66 K naprej.

Za prekuovalce ista cena, kakor
v tovarni.

Ker prodajam brez potnikov,
vsled tega blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

Največja narodna KONFEKCIJA

za dame, deklice, dečke in novorojenčke

M. Kristofič-Bučar

v Ljubljani, Stari trg št. 28

priporoča

3927-45

krasne **BLUZE** v težki

svili, volni in drugem modnem blagu

najnovejša modna krila, kostume, dolge plašče, otročje oblečke, kratke
oprave, predpasnike, vzorčno perilo in druga oblačila. Najfinije
otročje kapice, klobučke, piščice, parčice modre, negavice,
režavice, jopice in druge pletenice. — Fine savratnice
naramnice, ovratnike, srajce in druge perile za gospode.

Zunanja naročila se izvršujejo takoj in točno.

Cene radi male režije brez konkurence.

Ustanovljena
leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

G. AUER ^{jevih} **dedičev**

Ljubljana Wolfove ulice šte. 12 Ljubljana

Telefon
3407-239.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izberne

marčno pivo

v sodcih in steklenicah.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rosta Zmotevski.

Letalnica in tisk „Narodna tiskarna“.

3676-48